

Előterjesztés

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testületének

2023. május 25-i rendes ülésére

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testületének „A fás szárú növények és zöldfelületek védelméről és a fakivágás helyi szabályairól” szóló rendeletének megalkotására

A képviselő-testületi ülés formája:	nyilvános ülésen tárgyalandó	
Elfogadásához szükséges többség:	minősített többség	
Az előterjesztést előzetesen tárgyalja:	Városfejlesztési, Innovációs és Környezetvédelmi Bizottság Gazdasági és Jogi Bizottság	
Az előterjesztés készítéséért felelős:	Az előterjesztés tárgyalásra alkalmas:	Az előterjesztést a képviselő-testület ülésére benyújtom:

Légárné Gulyás Rita
irodavezető

Czukkerné dr. Pintér Erzsébet
jegyző

Váradiné Naszályi Márta
polgármester

1. Előterjesztés

Tisztelt Képviselő-testület!

A zöldfelületek jelentős vagyoni, természeti értéket testesítenek meg. Legértékesebb elemeik a fák és cserjék, amelyek védelme, pótlásuk szabályozása a kerület egész közigazgatási területén kiemelt feladat, komplex elemet alkot a zöldfelületek védelmével. Tekintettel arra, hogy a klímaváltozás fokozódó hatásai az I. kerület lakóit is – elsősorban a gyakoribbá váló hőhullámok formájában – egyre nagyobb mértékben sújtják, valamint a kerületi Fenntartható Energia És Klíma Akcióterv céljainak megvalósulásának biztosítása érdekében szükségessé vált, hogy a Képviselő-testület rendeletben szabályozza a kerület zöldvagyonáról való gondoskodás feladatait, naprakész iránymutatást adjon a zöldfelületek fenntartásával, védelmével és fejlesztésével, valamint a fásszárú növények kiemelt védelmével kapcsolatosan is, továbbá aktualizálja a fakivágás helyi szabályait.

A fás szárú növények és zöldfelületek védelméről és a fakivágás helyi szabályairól szóló önkormányzati rendelet megalkotására a *környezet védelmének általános szabályairól* szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban Ktv.) ad felhatalmazást, mely kimondja, hogy

46. § (1) A települési önkormányzat (Budapesten a Fővárosi Önkormányzat is) a környezet védelme érdekében (...)

c) a környezetvédelmi feladatok megoldására önkormányzati rendeletet bocsát ki (...).

A fakivágás tekintetében alkalmazandó hatályos szabályokat jelenleg Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testületének a *fakivágás helyi szabályairól* szóló 18/2014. (XII. 11.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Ör.) tartalmazza. Az Ör. a kihirdetése óta eltelt közel tíz év alatt alapvető funkcióját (fakivágási kérdések szabályozása) ellátta, azonban számos, a zöldfelületek és fák védelmével, fenntartásával kapcsolatos kérdésre nem adott választ. Ez idő alatt új, a tárgykört érintő szabványok, rendeletek jelentek meg, valamint elkészült és kihirdetés előtt áll a *Budapest Főváros Önkormányzata által közvetlenül igazgatott területek fás szárú növényeinek védelméről* szóló fővárosi önkormányzati rendelet, melyekkel való harmonizáció halaszthatatlanná vált.

A fentiekre tekintettel szükségessé vált az Ör. teljes felülvizsgálata, a korábbi szabályozás hatályon kívül helyezése, valamint új rendelet megalkotása a tárgykörben. Az elkészült, „*a fás szárú növények és zöldfelületek védelméről és a fakivágás helyi szabályairól*” szóló rendelettervezet jelen előterjesztés 1. sz. mellékletét képezi.

A fás szárú növények védelmét, valamint a kivágás és pótlás szabályait magasabb jogszabályi szinten a *fás szárú növények védelméről* szóló 346/2008. (XII. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kr.) szabályozza. A Ktv. 48. § (1) értelmében a települési önkormányzat képviselő-testülete önkormányzati rendeletben „*az illetékességi területére a más jogszabályokban előírtaknál kizárólag nagyobb mértékben korlátozó környezetvédelmi előírásokat határozhat meg*”. Ennek megfelelően jelen rendelettervezetben a Kr.-ben nem szabályozott kérdések kerülnek szabályozásra.

A Kr. rendelkezik a közterületi fák kivágásának szabályairól. A nem közterület elnevezésű (jellemzően magánterületi) fák kivágásának szabályozását a Ktv. 48. § (2) bekezdése teszi lehetővé, mely kimondja, hogy „*A települési önkormányzat képviselőtestülete önkormányzati rendeletben más törvény hatálya alá nem tartozó egyes fás szárú növények védelme érdekében tulajdonjogot korlátozó előírásokat határozhat meg.*” Jelen rendelettervezet ennek értelmében szabályozza a nem közterületen lévő fák kivágását.

A rendelettervezet főbb tartalmi elemei az alábbiak:

1. A kerületi növényállomány fenntartása és védelme
 - Zöldfelületek és zöldterületek fenntartása, védelme
 - Fák telepítése, fenntartása és általános védelme
 - Fás szárú növények védelme építési területen
 - Fás és fásodó szárú kúszónövények védelme
 - Különleges értékű fás szárú növények
2. Fás szárú növények kivágásának és pótlásának szabályai
 - Fák kivágása és pótlása magánterületen
 - Fák kivágása és pótlása közterületen

- Cserjék pótlása közterületen
 - Építési engedélyezés vagy egyszerű bejelentés miatt történő fakivágásra vonatkozó különleges szabályok
 - A pótlási kötelezettség pénzbeli megváltása
 - Engedély nélküli vagy annak minősülő fakivágás esetén alkalmazandó szabályok
 - Támogatás a vadgesztenye-aknázómoly okozta károkozás megelőzésére, a magánterületen álló fák szakszerű vizsgálatára és ápolására, komposztkeretek beszerzésére
3. Mellékletek: fakivágási engedélykérelem űrlap, fapótlás pénzbeli megváltás számítása, különleges értékű fák jegyzéke, telepítésre javasolt és nem javasolt (invázió) növények jegyzéke, favédelmi és faültetési terv követelményei,

Az új rendeletbe a korábbi renDELETEhez képest számos újdonság került be, így például:

- fabiológiával és favizsgálattal kapcsolatos szakkifejezések beépítése és magyarázata,
- az inváziós növényfajokkal szembeni aktív fellépés előírása,
- a zöldterületek védelmére vonatkozó több és szigorúbb előírás,
- a 2019-ben megjelent szabványok (MSZ 12172:2019 „Dísfák és dízcserjék ültetése települések közterületein” és MSZ 12042:2019 „Fák védelme építési területeken”) elemeinek beépítése,
- fák ültetési távolságának meghatározása szomszédos telekhatártól,
- kúszónövények védelme (kerületi jellegzetesség a nagyszámú, természetes eredetű zöldfal, melyek védelme kiemelt cél),
- különleges értékű fák jegyzéke és kezelésük szabályai,
- favizsgálat, faápolás és fakivágás szakképesítéshez kötése,
- engedély nélküli fakivágás szankcionálása,
- fapótlás pénzbeli megváltásának számítása faérték alapján,
- speciálisan az építési tevékenységgel érintett fák védelme ill. kivágásuk szabályai,
- új támogatási formák a magánterületen álló fák szakszerű vizsgálatára és ápolására, valamint komposztkeret beszerzésére vonatkozóan,
- telepítésre javasolt és nem javasolt (inváziós) fás szárú növényfajok új jegyzéke, és
- favédelmi és fakivágási tervek követelményei.

A renDELETEtervezet egyeztetési folyamata során először a kerület közterületi fás szárú növényeit és zöldfelületeit gondozó Budavári Játszótér Üzemeltető Közhasznú Nonprofit Kft. és a BKM Budapesti Közművek Nonprofit Zrt. Kertészeti Divíziójának munkatársai véleményezték a tervezetet, javaslataik beépítésre kerültek.

Ezután megkeresésre került a Pest Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya, mint a Ktv. 48. § (3) bekezdése szerint illetékes környezetvédelmi igazgatási szerv. A Kormányhivatal által adott véleményt (mely az előterjesztés 2. sz. melléklete) az alábbiak szerint építettük be a renDELETEtervezetbe:

- a kivételszabályokra vonatkozó javaslatot átveztük,
- a törzsátmérő meghatározásánál maradtunk a törzsátmérő 1,0m magasságban történő mérésének előírásánál, mert mind a favizsgálati szakirodalomban, mind a jelen renDELETE által

hivatkozott szabványokban, applikációkban, Fatár alkalmazásban stb. az 1,0m magasságban mért törzsátmérőt használja a szakma,

- a szakértői jogosultságot kibővítettük további szakirányú végzettségekkel,
- az inváziós fás szárú növény fogalmát beépítettük az értelmező rendelkezések közé, a javaslat által hivatkozott jogszabályhelyek megjelölésével, illetve kiegészítettük a 4. melléklet felsorolását,
- az 1. melléklet végéről kivettük a pótlásra nem alkalmazható fajok listáját, és helyette hivatkozást tettünk a rendelet 4. mellékletére,
- a 9. és 15.§ felülvizsgálatát elvégeztük,
- a 14. § (3) bekezdést kiegészítettük egy, a javasolt tartalom szerinti, de annál szigorúbb ponttal,
- a 15.§-t javítottuk,
- az 5. mellékletből kivettük a védett berkenye-fajokat.

A tervezetet ismertették a lakossággal a 2023. március 14-én megtartott „Egy az egyben” rendezvényen, valamint társadalmi egyeztetésre is bocsátottuk, Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testületének szervezeti és működési szabályzatáról szóló 22/2022. (XI. 24.) önkormányzati rendelet 39. §-ának megfelelően.

A jelen előterjesztésnek van költségvetési vonzata. Bevételeket keletkeztet a fapótlás pénzbeli megváltása és az engedély nélküli fakivágásra kiszabott bírság a Környezetvédelmi Alapba. Ennek pontos összege előre nem tervezhető, nagyságrendileg – az elmúlt évek tapasztalatai szerint – néhány millió forint (pl. 2022. évben 2 045 000,-Ft). Kiadási oldalon jelentkezik a rendelettervezetben javasolt támogatási formák, melynek összege a gesztenye-aknázómoly elleni védekezés tekintetében legfeljebb 500 000 Ft/év, az új támogatási lehetőségek (komposztkeret, favizsgálat) –különösen a bevezetés évében– várhatóan összesen 2 200 000 Ft költséget fognak jelenteni, melynek fedezete a Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testületének a Környezetvédelmi Alap 2023. évi felhasználásáról szóló 156/2023. (III.30.) önkormányzati határozattal módosított 51/2023. (II. 23.) önkormányzati határozatában elfogadásra került. A forrás tényleges felhasználásához a fedezet a Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testülete Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat 2023. évi költségvetéséről szóló 2/2023. (II. 28.) önkormányzati rendelete 4/B melléklet „Egyéb működési célú támogatások államháztartáson kívülre (K512)” soron rendelkezésre áll.

A Képviselő-testület 2023. április 27-i ülésén megtárgyalta a rendelet tervezetét. A képviselői szóbeli hozzászólások leírata alapján az előterjesztő véleményezte a javaslatokat, és a befogadott javaslatokkal kiegészítette a tervezet szövegét. Az alábbi táblázatban megtalálhatók a szóbeli hozzászólásokra fűzött vélemények és a nem befogadott javaslatok indoklása:

	KÉPVISELŐI ÉSZREVÉTEL, JAVASLAT	VÁLASZ
1.	„A rendelet bizonyos ágazati szabályokat emelt rendeleti szintre” (V.D.)	Így van, ez a fák védelme érdekében történt. A szabványok nem kötelezően betartandók, „csak” szakmai útmutatók. A rendelet viszont igen. A szabványokban megállapított szakmai előírások jogszabályba emelését nem tiltja semmi. Olyan előírások kerültek a szabványokból átvételre, amelyet ténylegesen szeretnénk betartatni. (Életből

		vett példa: a Piroska/Aladár u. sarkán folyó építkezés érinti közterületi fáinkat. A fák bekalodzására megkértük a kivitelezőt, de ennél többet nem lehetett előírni. Az egyik fa már el is pusztult, lehet, hogy több is el fog. A rendelet hatályossá válása esetén kötelezően betartandó védelmi szabályokat tudunk előírni.)
2.	„Az ültetőgödör közműtől való távolsága (...)” (V.D.)	Ez az egyik legkardinálisabb kérdés, amikor városban fát ültetünk, nem mellőzhető, hogy szó legyen róla.
3.	Pl. „1,5 x 1,5 méteres légáteresztő felületet kell biztosítanunk a fának. Mi van, mondjuk abban az esetben, hogyha ez nem lehetséges, de mondjuk lehetséges egy 3 x 1 méterest?” (V.D.)	A fák gyökérzete körben, minden irányba egyformán nő. Ha a csurgóterület (a fák lombjának széléről lecsurgó víz kirajzolta kör, a korona kiterjedésének függőleges vetülete) nem minden pontjára jut víz (és levegő), a gyökérzet deformálódik, nem egyenletesen nő, nem tudja biztosítani az egyenletes víz- és tápanyagfelvételt és statikai megtámasztást, így a fa sem fejlődik megfelelően, könnyebben megbetegszik vagy kidől, azaz várhatóan rövidebb életet él. Tehát olyan előírásokat érdemes tenni, ami figyelembe veszi a fák geometriáját.
4.	„A rendelet a munkavégzést a fa alatti területen is eléggé pongyolán fogalmazta meg, és nem a földmunkára vonatkozik, hanem minden, valamennyi munkavégzésre.” (V.D.)	A fák alatti munkavégzésről szóló rész a „Fás szárú növények védelme építési területen” c. fejezetben szerepel, tehát kifejezetten építési munkákra vonatkozik.
5.	„A rendeletben előírunk sok fajta fa méretet és technológiát, de nem foglalkozunk azzal a helyzettel, hogy mi van akkor, hogyha ezek a technológiák vagy ezek a fa méretek valamilyen módon éppen nem elérhetők a piacon. Akkor ebben az esetben sem történik faültetés?” (V.D.)	A piacon általában mindenfajta méret és technológia elérhető. A cél az, hogy olyan méretű fa kerüljön kiültetésre egy adott helyre, ahol az (kifejlett korában) is elfér.
6.	„Nem egyértelmű, hogy mi például a kis, közepes, és nagy cserje, és nem tudjuk, nem derül ki az sem számunkra a rendelet tervezetből, hogy melyik ültető gödör melyik cserje mérethez rendelendő.” (V.D.)	Ez olyan szakmai szintű kérdés, amit nem célszerű rendeletben szabályozni. A kertész szakemberek ismerik az adott cserjefajok és -fajták méreteit, és figyelembe veszik az ültetések tervezésénél. Több száz cserjefaj és -fajta létezik, nem életszerű ezeket mind fel-(és be)sorolni a rendeletben.
7.	„... a garanciális rész az kevésbé van kifejtve és a különböző garanciák ezek érvényesülésére, azok nem jelennek meg ebben a rendeletben.” (V.D.)	A rendeleti szabályozás önmagában meglehetősen komoly garancia. Ugyanakkor a rendelet többféle szankciót is rendel bizonyos előírások megsértésére, így pl. a 28.§-ban a közösségi együttélés szabályainak megsértésére vonatkozó rendelet módosításával, vagy az illegális fakivágás közigazgatási bírsággal történő büntetésével.

8.	Fogalommeghatározások pontatlanok, hiányolja a „gyökérvédelem” és a „védőtávolság közművektől” fogalmak kifejtését (G.G.K.)	A fogalommeghatározások szabványokból, törvényekből és rendeletekből, valamint a szakirodalomból kerültek összeállításra (szükség esetén megvan mindegyiknek a forrása). A „gyökérvédelem” fogalmát bevezettük az értelmezések közé, a „védőtávolságot közművektől” viszont számos ágazati szabvány részletezi, amit nem életszerű rendeletben feltüntetni. Javasolt szakirodalom: Zöldinfrastruktúra füzetek 4.: Városi fák és közművek kapcsolata. (Szükség esetén az önkormányzati honlapon, a farendeletről szóló majdani tájékoztató anyagba bekerülhetnek részletesebb szabályok.)
9.	4. § (2) „...köteles a zöldfelületek használatából következően azokat rendszeresen felújítani” kifejezés pontosan milyen követelményt támaszt? (G.G.K.)	A felújítás adott esetben új ültetést, telepítést is jelent – pl. kitaposott fű újratelepítését –, itt szándékosan nincs pontosabb meghatározás, mert ahány eset, annyiféle.
10.	A 5. paragrafus 12-s pontjánál a zöldfelületeken meglévő közműhálózat esetén, ugye a rekonstrukcióval kapcsolatban merülhetnek fel kérdések, amikor is ugye a fejlesztés esetén jelen rendeletre hivatkozva alternatív közmű nyomvonalat is esetenként meg kéne határozni. Ez nyilvánvalóan jelentős többletköltséget jelenthet akár a közműhálózatok fejlesztőinek is, így hosszú távon akár veszélyeztetheti a kerületi közműhálózat fejlesztését. (G.G.K.)	Ez a szabály szintén a fák védelme érdekében született. A közműfektetéseknel az esetek túlnyomó többségében a fák és a zöldfelület kárára történnek, és sokszor előbb vágnak ki egy „útban lévő” fát, mint bontanak aszfaltot. A vezetékeket rendszeresen a zöldterület alatt vezetik, és nem az út alatt. A rendelkezés azért született, hogy a fát is elismerjük, mint „városi közművet”, és (legalább) ugyanannyi jog megillessze, mint a betont. Ez valóban jelenthet többletköltséget, viszont aszfaltot bontani és újrafedni még mindig egyszerűbb, mint 60 évet várni egy fára, hogy ugyanakkorára megnőjön.
11.	A 6. § 7. bekezdésben, ugye a közterületen lévő fasor fa hiányainak pótlásáról rendelkezik. Itt én azt javasolnám, hogy sokkal rugalmasabb szabályozást vezessünk be, ugyanis manapság már a szakmai körökben a biodiverzitás az egy követelmény, kevésbé van gond azzal, hogyha egy fasor nem egységes, illetve a klímaváltozás egyes fajokat fokozatosan kiszorít, egyes fajok allergizáló csoportba kerülnek stb (G.G.K.)	Ez jogos felvetés, befogadásra került.
12.	A 8. § 2. pontjánál érdemes lenne kiegészíteni, hangsúlyozni a fa törzsének, a gyökér nyaknak a védelmét, ugyanis a fa állapotára a törzsön keletkezett sérülések	Kiegészítettük.

	kiemelten magas kockázatot jelentenek. (F.CS.)	
13.	1. § 1. pontjánál, amivel ki lehetne egészíteni, az a kúszónövények (védelme) (F.CS.)	Az értelmező rendelkezések között (8.) szerepel, hogy a „fás szárú növény” megfogalmazás a fás szárú kúszónövényekre is vonatkozik, tehát az 1.§ c) pontban nem szükséges ezt külön kihangsúlyozni
14.	A kúszónövények esetében akár fás, akár fásodó, akár lágyszárú növényekről van szó, aránylag gyorsan regenerálódó, nagy tömeget elérni képes növényekről van szó, azaz ezek inkább pótolhatóak mint egy fa, az ökológiai értékük természetesen fontos, de a szabályozás tiltó rendelkezéseit a magas értékű fáknál érdemes meghúzni. A kúszónövényeknél inkább a pótlási, szakszerű futófelület létrehozási, utógondozási kötelezettség lenne a célravezetőbb. (F.CS.)	Ez részben igaz, ugyanakkor a kerületben a kúszónövények alkotta zöldfalaknak kiemelt jelentősége van, ezt szerette volna aláhúzni a rendelet is. Továbbá, nem egy esetben érkezett bejelentés az önkormányzathoz zöldfalak nagyobb mérvű eltávolításáról – ezt szeretné megakadályozni a rendelet azzal, hogy bizonyos méret fölött engedélyhez köti a kúszónövények levágását. A majdani engedély aztán részletezheti a pótlási, utógondozási kötelezettségeket – abban igaza van a javaslatnak, hogy ezek fontos kérdések.
15.	„A komposztálás az egy nagyon fontos szemléletformálás, viszont az is fontos hogy ez szakszerűen történjen, adott esetben egy komposztáló kártevő problémát is okozhat, ezért a pénzbeli támogatást kísélnie kellene egy edukációs és monitoring folyamatnak is. Kérdezem, hogy erre készült-e koncepció?” (F.CS.)	Jogos a felvetés, de egy ilyen koncepció meghaladná a rendelet kereteit. A budavar.hu honlap Zöld Budavar aloldala tere lehet egy „komposztálási kisokos” megjelentetésének, továbbá évenként néhány ismeretterjesztő előadást is szívesen vállal a hivatal.
16.	6. § (8) bek. (fák és cserjék ültetési távolsága házfaltól és telekhatártól) „hogya ezt elfogadjuk, akkor gyakorlatilag, az álláspontom szerint, a zöldfal pályázatunk ellehetetlenül” (V. D.)	A (8) bek. első mondatában szerepel, hogy a bekezdés fákra és cserjékre vonatkozik, tehát kúszónövényekre nem. Ennélfogva nem áll fenn a veszély, hogy kúszónövényeket túl messzire kellene ültetni házfalaktól.
17.	„Biztos hogy megfelelő eljárás mód-e az, hogy egy szakmai ajánlás csomagot, azt egy rendeletben rögzítsünk? Ugyanis ez elveszi azt a rugalmasságot, hogyha jönnek újabb szakmai gondolatok, amik esetleg előremutatóbbak lennének, akkor ezeknek a bevezetését ahhoz kötjük, hogy a képviselőtestület ülésessen és rendeletet módosítson.” (G.G.K.)	Ld. 1. válasz. A hivatal vállalja az újabb szakmai előírások szükség szerinti beépítését a rendeletbe.

Továbbá a képviselői szóbeli hozzászólások leirata alapján az előterjesztő az alábbi befogadott javaslatokkal kiegészítette a tervezet szövegét:

- az Értelmező rendelkezések közé bekerült a „gyökérvédelem” fogalma a 17. pontban
- a 6.§ (7) bekezdése kiegészült az alábbiak szerint:

„(7) Közterületen lévő fasor fahiányainak pótlása az adott fasor vonalába történő telepítéssel, lehetőleg a fasorra jellemző faj, fajta felhasználásával történhet, ha annak környezeti feltételei adottak. Indokolt esetben (pl. biodiverz fasor telepítése vagy fasor fafajának fokozatos cseréje) eltérő fajú fákkal is pótolhatók a fahiányok, faültetési terv alapján.”

- a 7. § (5) bekezdés kiegészült az alábbiak szerint:

„(5) A mindenkor hatályban lévő vonatkozó szabványok szerint: az ültetőgödör mérete nagy termetű fánál legalább 2 x 2 x 2 m, közepes és kis termetű fánál 1,5 x 1,5 x 1,5 m; nagy termetű cserjénél 80 x 80 x 80 cm, közepes termetű cserjénél 60 x 60 x 60 cm, kis termetű cserjénél 40 x 40 x 40 cm legyen, amelytől eltérni kizárólag a fa saját geometriai jellemzőihez igazodóan lehetséges, annak figyelembevételével, hogy a fentiekben lehatárolt talajtér fogat méretek nem csökkenhetnek.”

- a 8.§ (2) bekezdés kiegészült az alábbiak szerint:

„(2) Tilos a fahelyek és a fás szárú növényekkel beültetett zöldfelületek taposása, szennyezése, azon a járművel parkolás vagy a talaj tömörödésével, a növények (pl. gyökérnyak vagy a törzs) sérülésével járó tevékenységek végzése. Közterületi vendéglátó teraszok és rendezvények esetében gondoskodni kell az ott lévő fás szárú növények megóvásáról, különösen a taposás és ráparkolás elleni védelméről.”

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.) 46. § (1) bekezdése alapján az ülés nyilvános, továbbá az Mötv. 50 §-a és a 42. § 1. pontja szerint a Képviselő-testület minősített többséggel szavaz.

Kérem a tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést tárgyalja meg, és a csatolt rendelet-tervezetnek megfelelően alkossa meg a fás szárú növények és zöldfelületek védelméről és a fakivágás helyi szabályairól szóló rendeletet!

2. Döntési javaslat

Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testülete megalkotja a fás szárú növények és zöldfelületek védelméről és a fakivágás helyi szabályairól szóló .../2023 (.....) önkormányzati rendeletet az előterjesztés melléklete szerint.

3. Mellékletek

1. sz. melléklet: Rendelet tervezete
2. sz. melléklet: Rendelet indokolása
3. sz. melléklet: Előzetes hatásvizsgálat a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 17. §-a alapján
4. sz. melléklet: Pest Vármegyei Kormányhivatal PE-06/KTF/16749-2/2023 sz. szakmai állásfoglalása

Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testületének .../.... (...) önkormányzati rendelete

a fás szárú növények és zöldfelületek védelméről és a fakivágás helyi szabályairól

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testülete a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. § (1) bekezdése c) pontjában és 48. § (1) és (2) bekezdésében, valamint a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 142/C. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 2. és 11. pontjában meghatározott feladatkörében eljárva, a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 48. § (3) bekezdése szerinti szervek véleményének kikérésével a következő rendeletet alkotja:

I. Fejezet
Általános rendelkezések

A rendelet célja

1. §

E rendelet célja a Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat (a továbbiakban: Önkormányzat) közigazgatási területén élő növényállomány megőrzése, védelme és fejlődésének biztosítása. Ennek érdekében kifejezett cél

- a) az Önkormányzat közigazgatási területén található zöldfelületek védelme és szakszerű fenntartása,
- b) e területeken a növényállomány indokolatlan károsításának, elpusztításának megelőzése, elhárítása, illetve a bekövetkezett károsodás csökkentése, a megszűnő vagy rongálódó zöldterület növényállományának pótlásáról való gondoskodás, és
- c) a fás szárú növények védelme, fenntartása, rongálásuk megakadályozása, kivágásuk szabályozása és a szakszerű pótlásukról való gondoskodás.

A rendelet hatálya

2. §

(1) E rendelet hatálya kiterjed az Önkormányzat közigazgatási területén található zöldfelületekre és fás szárú növényekre a (2) bekezdésben meghatározott kivételekkel.

(2) E rendelet hatálya nem terjed ki:

- a) a külön törvény és kormányrendelet hatálya alá tartozó fás szárú növényekre,
- b) a mozgatható tartóedénybe (pl. növényláda, planténer) ültetett, illetve a talajkapcsolattal nem rendelkező (pl. épületekből, épületrészekből, várfalból kinőtt) fás szárú növényekre,
- c) az emberi fogyasztásra alkalmas, alapvetően a gyümölcséért termesztett és gondozott növényfajokra,
- d) a nem közterület megnevezésű ingatlanon álló cserjékre.

Értelmező rendelkezések

3. §

E rendelet alkalmazása szempontjából:

1. *Csurgóterület*: A lombkorona kiterjedésének a talajra vetített függőleges vetülete, a külső támasztó- és szállító gyökérrendszert, valamint a felszívó gyökérzet egy részét borító talajterület. Átmérője megegyezik a koronaátmérővel. Területén munkálatok csak kézi erővel, szakfelügyelet mellett végezhetők.
2. *Dréncső*: A talajba telepített perforált, a felszín felől zárható cső, amely a céltól függően öntözővizet és/vagy levegőt juttat a gyökérzónába, vagy az ott megjelenő felesleges vízmennyiséget elvezeti.
3. *Drénréteg*: A talajban speciálisan kialakított, vízelvezető közegből (pl. murvából, kavicsból, homokból) álló réteg.
4. *Eredménytelen pótlás*: a hatósági határozattal elrendelt fapótlás, mely a hatósági határozatban megadott időpontig nem ered meg.
5. *Fahely*: Fa ültetésére kijelölt, szilárd burkolat nélküli, víz- és légáteresztő felület. Alapterülete legalább 2,25 m², és a szemben álló oldalak legkisebb távolsága legalább 1,2 m.
6. *Fakataszter*: A közterületi fák azonosítására és értékelésére alkalmas adatokat tartalmazó informatikai nyilvántartás.
7. *Fa jelentős mértékű csonkítása*: olyan mértékű beavatkozás a fa állagába, mely annak további növekedését visszafordíthatatlanul megakadályozza, ökológiai vagy esztétikai értékét jelentősen csökkenti, vagy amire közvetlenül visszavezethető két éven belül a fa jelentős mértékű pusztulása.
8. *Fás szárú növény*: fa, cserje és fás szárú kúszónövény együttes megnevezése.
9. *Favédelmi terv*: A zöldfelületek építési munkáit érintő kiviteli (kertészeti-, zöldfelületrendezési-) terv része, mely az építési területen álló fák szakszerű védelmének részleteit tartalmazza, az MSZ 12042:2019 (Fák védelme építési területeken) szabvány alapján.
10. *Favédelmi zóna*: a statikai védőzónát, a csurgóterületet és a favédelmi területet magában foglaló, a fa által a föld felett és felszín alatt teljes gyökérzetével elfoglalt, védendő területe. Átmérője a csurgóterület + 2 x 1,5 m, azaz a csurgóterület szélétől számított másfél méterrel növelt terület, melyen munkálatok csak szakfelügyelet mellett végezhetők.
11. *Favizsgáló és faápoló szakember vagy szakmérnök*: (minősített) „favizsgáló és faápoló szakember” vagy (minősített) „favizsgáló és faápoló szakmérnök” államilag elismert, posztgraduális végzettséggel rendelkező személy.
12. *Favizsgálati szakvélemény*: minősített favizsgáló és faápoló szakember vagy minősített favizsgáló és faápoló szakmérnök által készített vizsgálati dokumentáció, amely a fa általános adatait (faj, fajta, fakataszteri azonosító), fizikai paramétereit, a farészek állapotmutatóit, a fa vitalitási értékét (életképességét), a fahibákat, a fa ápolási munkálataira vonatkozó javaslatot, valamint a fa vagyoni értékét is tartalmazza. Indokolt esetben elfogadható biológus, erdőmérnök, természetvédelmi mérnök, kertészmérnök, tájépítész vagy táj- és kertépítési mérnök által kiadott szakvélemény is, ha a fent megadott adatokat hiánytalanul tartalmazza.
13. *Fiatalfa*: A fa a kiültetés időpontjától számított első 5 évben.
14. *Földlabdás növény*: Olyan növény, amelynek a gyökérzete földlabdában található.
15. *Gyökérnyak*: A fának a talajszint vonalában található azon része, ahol a gyökér és a törzs kapcsolódik egymáshoz. A gyökér szerteágazó edénnyaláb-gyűjtőrendszere itt fut össze és találkozik a továbbító rendszerrel, a törzs szorosan egymás mellett álló edénnyalábjaival. Sérülése végzetes következményekkel járhat, épségére különös figyelmet kell fordítani.
16. *Gyökérterület*: Az a négyzetméterben kifejezett talajfelület, amely alatt a fa gyökérzete helyezkedik el.

17. *Gyökérvédelem*: Az ültetett fa gyökerének védelme a mechanikai sérülésektől, kiszáradástól vagy egyéb káros hatásoktól.
18. *Illegális fakivágás*: engedély nélkül végzett fakivágás.
19. *Inváziós fajú fás szárú növények*: a *fás szárú növények védelméről* szóló 346/2008. (XII. 30.) Korm. rendelet 1. sz. mellékletében, illetve az *erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról* szóló 2009. évi XXXVII. törvény *végrehajtásáról* szóló 60/2017. (XII. 21.) FM rendelet 3. sz. mellékletének B) táblázatában meghatározott növények, valamint az *idegenhonos inváziós fajok betelepítésének vagy behurcolásának és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről* kiadott Európai Parlament és a Tanács 1143/2014/EU rendelete (2014. október 22.) végrehajtási rendeleteiben meghatározott fajok.
20. *Iskolázott fa*: Nevelése során legalább kétszeri gyökéralávágással vagy átültetéssel nevelt fa, amelynek a felhasználás előtti kiemeléskor szabályos koronája, továbbá hajszálgyökerekkel dúsan átszőtt és tömött földlabdája van.
21. *Kiszáradt fa*: olyan fa, amely a vegetációs időszak során nem rendelkezik élő lombozattal.
22. *Koronaalap*: a törzs legfelső pontja, amelyből a korona elágazik. A koronaalap az edénynyalábok fontos találkozási pontja, e nyalábokat szétágaztatja a korona felé. Sérülései nehezen gyógyítható, súlyos sérülései a fáknek.
23. *Közterület*: minden olyan állami vagy önkormányzati tulajdonban álló terület, amelyet az ingatlan-nyilvántartás közterületként tart nyilván.
24. *Közhasználatú terület*: a tulajdonos személyétől, illetve a tulajdonformától függetlenül minden olyan terület, amely mindenki számára korlátozás nélkül vagy azonos feltételek mellett igénybe vehető, ideértve a közterületnek közútként szolgáló és a magánterületnek a közforgalom elől el nem zárt részét is.
25. *Különleges értékű fa*: adott közigazgatási terület szempontjából kiemelt szakmai, tudományos, település- és kultúrtörténeti értéket képviselő fás szárú növény.
26. *Metszés*: fás szárú növény szakszerű visszavágása, metszése, mely a lombkorona 30%-át el nem érő mérték esetén metszésnek, a lombkorona 30-50%-át érintő esetben erőteljes metszésnek minősül.
27. *Minősített Favizsgáló*: a Magyar Faápoló Egyesülete (továbbiakban: MFE) által vezetett Minősített Favizsgáló jegyzékben szereplő, faápolási/favizsgáló szaktevékenységet végző szakember, aki a MFE szakmai irányelveit követve végzi munkáját, vizsgálati módszereinek leírása, dokumentációja megfelel a szakmai követelményeknek.
28. *Nyugalmi időszak*: A lombhullás végétől a rügyfakadás kezdetéig tartó időszak. A vegetációs időszak ellentéte.
29. *Statikai biztonsági védőzóna*: A fa statikai egyensúlyának megtartására szolgáló, vastag (tartó és támasztó) gyökérzetét borító talajterület. Átmérője a fa törzsátmérőjének a kilencszerese (sugara a fa törzsátmérőjének négyszerese a gyökérnyaktól mérve), melyen felszín alatti munkálatok végzése tilos.
30. *Talajcsere*: Az a tevékenység, amikor az ültetőgödör talaját igazolt származási helyről beszerzett, a növény számára megfelelő minőségű ültetőközegre cseréljük.
31. *Továbbnevelt sorfa*: kertészeti faiskolai szabványoknak megfelelő, legalább 12-14 cm törzskörméretű, 220 cm törzsmagasságú, többször iskolázott, fajra és fajtára jellemző szabályos növekedésű, egyenletes ágelosztású, többéves, koronás fa.
32. *Törzsátmérő*: A fatörzs talajfelszíntől számított 1 m magasságában, bokorfa esetén az első elágazás alatt mért körátmérője, centiméterben kifejezve.
33. *Törzskörméret*: A fatörzs talajfelszíntől számított 1 m magasságában, bokorfa esetén az első elágazás alatt mért kerülete, centiméterben kifejezve.
34. *Törzsmagasság*: A fa törzsének a talajszinttől az első elágazásig mért hosszúsága, centiméterben kifejezve.

35. *Törzsvédelem*: Az ültetett fa törzsének védelme a mechanikai sérülésektől és az időjárás káros behatásaitól.
36. *Túltelepítés*: a nem közterület megnevezésű ingatlan területén 80 m²-enként több mint 1, faja szerint növekedése során legalább 8 m koronaátmérőt elérő fa található, vagy ha a lombkoronaszint teljesen záródott.
37. *Ültetőgödör*: A telepítendő fás szárú növény méretének és igényeinek megfelelő, talajcserével előkészített terület.
38. *Ültetési terv*: A fa ültetésének részletes dokumentációja.
39. *Várostartó fa*: a káros környezeti hatásoknak (pl. levegőszennyezés, talaj-, talajvíz szennyezettség, sózás) ellenálló fafajta.
40. *Vegetációs időszak*: A lombhullató növényeknek a rügyfakadás kezdetétől a lombhullás végéig tartó időszaka, mely március 15-től október 15-ig tart.
41. *Zoológiai szakvélemény*: okleveles biológus vagy természetvédelmi mérnök/szakmérnök által készített, a fás szárú növény által lakott, és/vagy azon fészkelő védett állatokra vonatkozó szakvélemény.
42. *Zöldfelület*: a települések területén belül a biológiailag aktív növényzettel fedett, benőtt, betelepített területek összessége, tulajdonformától függetlenül. Gyep- és cserjeszinten a borítottság akkor teljes, ha az egyedek kitöltik a közöttük lévő, rendelkezésre álló életteret. Fák törzsének közvetlen közelében, ahol a gyep- és cserjeszint életfeltételei nem adóttak, a zöldfelület méretét a le nem burkolt gyökérszóna adja.
43. *Zöldterület*: állandóan növényzettel fedett közterület, amely a település klimatikus viszonyainak megőrzését, javítását, ökológiai rendszerének védelmét, a pihenést és testedzést szolgálja. A zöldterület általános használata szerint közpark vagy közkert.

II. Fejezet

A kerületi növényállomány fenntartása és védelme

Zöldfelületek és zöldterületek fenntartása, védelme

4. §

(1) Az Önkormányzat közigazgatási határán belül levő zöldfelület tulajdonosa, vagyonkezelője, fenntartója vagy üzemeltetője (a továbbiakban: tulajdonos) köteles a tulajdonában, kezelésében, üzemeltetésében lévő zöldfelületeket fenntartani, valamint gondoskodni a növényzet ápolásáról, minőségének javításáról és az időszakos növényvédelmi munkálatok elvégzéséről a vonatkozó jogszabályok alapján.

(2) A tulajdonos az (1) bekezdés szerinti feladatai keretében köteles a zöldfelületet

- a) üzemeltetni, a rendeltetésszerű használat feltételeit biztosítani,
- b) a mindenkori szakmai szempontoknak megfelelően jó karban tartani vagy tartatni,
- c) a kórokozóktól, a kártevőktől és szakszerűtlen kezelésektől és indokolatlan beavatkozásoktól lehetőség szerint megóvni, szükség esetén kezelni,
- d) az inváziós fajok terjedését visszaszorítani,
- e) a zöldterületek használatából következően azokat rendszeresen felújítani,
- f) a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelően nyilvántartani, és
- g) az építészeti, közmű- vagy egyéb fejlesztések során a meglévő értékes zöldfelület és különösen a fás szárú növények megtartását prioritásként kezelni.

(3) A rendelet hatálya alá tartozó zöldterületeket rendeltetésüknek megfelelő célra és módon, állaguk sérelme nélkül, a tulajdonos, a vagyonkezelő ettől eltérő döntése hiányában, mindenki ingyenesen

használhatja. Ha a használat során állagsérelem következik be és ezáltal a tulajdonost kár éri, a használó köteles az általa okozott kárt megtéríteni. A tulajdonos ennek biztosítása érdekében jogosult a használótól előzetesen meghatározott mértékű kauciót bekérni.

(4) A zöldterületek megóvásához és fejlesztéséhez szükséges feltételeket az Önkormányzat a költségvetési rendeletében meghatározott mértékben biztosítja.

5. §

(1) A zöldterületek megóvása érdekében tilos a növényzet (fák, cserjék, virágok, gyep) és a zöldfelületek egyéb elemeinek, tartozékainak, felszerelési tárgyainak bármilyen módon történő megrongálása, elpusztítása, károsítása, szakszerűtlen kezelése.

(2) A zöldfelületen lévő élő fák kivágására csak az e rendeletben meghatározott módon és feltételekkel, a hatósági engedélyben foglaltak alapján kerülhet sor.

(3) Tilos a zöldterületeken lévő fákról, növényekről tulajdonosi engedély nélkül a virágok, termések stb. szedése, a fák megcsonkítása.

(4) Tilos a zöldterületek növényzetét, felszerelési tárgyait vagy azok tartozékát, az ott elhelyezett köztéri műtárgyakat megrongálni, elpusztítani.

(5) Járművel, kerékpárral csak a zöldterületek erre a célra kijelölt útjain lehet közlekedni.

(6) Parkosított területre gépkocsival vagy más járművel behajtani, ott megállni tilos.

(7) Zöldterületen gépjárművet javítani, mosni, valamint ilyen célra a közkifolyót, kerti csapot igénybe venni tilos.

(8) Zöldterületen szemetelni, azt bármilyen módon (pl. útszóró sóval, higítószerekkel, ásványi olajokkal, savakkal, lúgokkal, festékekkel, cementtel vagy más kötőanyagokkal) beszennyezni, vagy azon törmelékot vagy egyéb tárgyat engedély nélkül elhelyezni tilos.

(9) A zöldterületet a rendeltetésétől eltérő célra (például: árusítás, rendezvények, egyéb üzleti tevékenység) a tulajdonos előzetes egyetértésével, csak megfelelő engedéllyel, ideiglenesen, a helyreállítás költségeinek megtérítése és az esetleges hatósági engedélyezés során megállapított megfelelő biztosítékok kikötése mellett lehet használni. A használat megkezdése előtt a tulajdonos és a használó által közösen végzett, megelőző állapotfelmérés szükséges.

(10) A zöldfelületeket, az azokon átvezető útvonalakat, sétányokat, játszótereket, játszószerkeket mindenki csak saját felelősségére, rendeltetészerűen, a jelen rendeletben, más jogszabályokban és a tulajdonos által meghatározott feltételek szerint használhatja. A tulajdonos a zöldfelületeken elsődlegesen a növények fejlődését, életben maradását szolgáló feltételeket köteles kialakítani, és ehhez igazodóan gondoskodik az útvonalak, sétányok kialakításáról.

(11) A helyi közlekedéssel összefüggő feladatok megvalósítása során úgy kell eljárni, hogy a közutat, járdát szegélyező, illetőleg a közúti forgalmat irányító vagy elválasztó, részben vagy egészben növényzettel borított közterületen – a közlekedés és a parkolás feltételeinek biztosítása mellett – a zöldterület kellő védelmet kapjon, annak érdekében, hogy funkcióját folyamatosan betöltse és épségben fennmaradjon.

(12) Tilos a zöldterületen közműveket fektetni, kivéve, ha a közműfektetés alapos indokkal más nyomvonalon nem oldható meg, a közműfektetést végző szervezet vagy személy a tulajdonos felé kötelezettséget vállal a szakszerű helyreállításra, és azt a tulajdonos elfogadja.

(13) A halasztást nem tűrő igénybevételek (pl. csőtörés) esetén az igénybe vevő köteles a tulajdonost haladéktalanul értesíteni, és gondoskodni az eredeti állapot 30 napon belül – a tulajdonossal egyeztetett módon – történő helyreállításáról, az érintett terület és közvetlen környezete tisztán tartásáról, a keletkezett hulladék eltávolításáról, a növényzet és állatvilág védelméről. Ha a növényültetés és az egyéb helyreállítási munkák szakmai okok alapján ezen időn belül nem végezhetőek el, akkor azokat a legközelebbi ültetési időszakban kell végrehajtani.

(14) Aki a közterületen lévő növényzetet megrongálja, köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha ez nem lehetséges, akkor a rongálással okozott kárt megtéríteni az Önkormányzat részére. Fák visszafordíthatatlan károsítása esetén a kár mértékét e rendelet 22. § szerint kell megállapítani.

Fák telepítése, fenntartása és általános védelme

6. §

(1) Az Önkormányzat a tulajdonában álló, vagyionkezelésében vagy egyéb jogszerű használatában lévő ingatlanokon található fákról fakatasztert vezet, azt rendszeresen frissíti, továbbá biztosítja a fakataszterben nyilvántartott fák azonosítására szolgáló adatok nyilvános elérhetőségét.

(2) Az ingatlan használója az Önkormányzat megbízásából a fakataszteri felmérést végző személyeket – a felméréshez szükséges legrovidebb időtartamra – az ingatlanra beengedni köteles.

(3) Közterületen fás szárú növényt ültetni kizárólag az ingatlan tulajdonosának előzetes hozzájárulásával lehet.

(4) Közterületi fásításra csak díszfaiskolából származó, az ökológiai feltételeknek és a MSZ 12170 minőségi követelményeinek megfelelő növényfajt (növényfajta) szabad felhasználni.

(5) Tilos közterületre kiültetni az e rendelet 4. mellékletében invazívként nyilvántartott fafajokat.

(6) Fás szárú növény az ingatlan azon részén és oly módon telepíthető, hogy az – figyelemmel az adott faj, fajta tulajdonságaira, növekedési jellemzőire, szakszerű kezelésére – az emberi életet és egészséget nem veszélyeztetheti, a biztonságos közlekedést nem akadályozhatja, valamint nem okozhat kárt a meglévő építményekben, létesítményekben, és nem akadályozhatja azok biztonságos működését.

(7) Közterületen lévő fasor fahiányainak pótlása az adott fasor vonalába történő telepítéssel, lehetőleg a fasorra jellemző faj, fajta felhasználásával történhet, ha annak környezeti feltételei adottak. Indokolt esetben (pl. biodiverz fasor telepítése vagy fasor fafajának fokozatos cseréje) eltérő fajú fákkal is pótolhatók a fahiányok, faültetési terv alapján.

(8) Annak érdekében, hogy az elültetett fák és cserjék teljes kifejlődésük után ne károsítsák a szomszédos telket,

a) 1,5 méternél alacsonyabba növekvő cserje és örökzöld a telekhatártól, támfaltól, épülettől, építménytől legalább 1,0 méterre,

b) 1,5 méternél magasabba növekvő cserje és örökzöld és 4,0 méternél alacsonyabba növekvő fa a telekhatártól legalább 1,5 méterre; támfaltól, épülettől, építménytől legalább 2,5 méterre;

- c) egyéb fa (diófa és magasra növő, terebélyes fák kivételével) telekhatártól legalább 2,5 méterre; támfaltól, épülettől, építménytől legalább 3,0 méterre;
- d) diófa és magasra növő, terebélyes fa a telekhatártól legalább 3,5 méterre; támfaltól, épülettől, építménytől legalább 5,0 méterre telepíthető.

7. §

(1) Meglévő fahelyet faültetés számára, közműmentesen, hosszú távra meg kell őrizni, és csak kivételesen indokolt esetben lehet megszüntetni.

(2) Újonnan kialakítandó fahelynek meg kell felelnie az oda ültetni tervezett növényfaj ökológiai és termesztési igényeinek.

(3) A fahely kialakításakor különös figyelmet kell fordítani a fahely talajának állapotára, és amennyiben az nem felel meg az ültetendő fa hosszú távú igényeinek, talajcserét kell végezni.

(4) A fahely kialakításakor a terület vízháztartásának figyelembevételével kell kialakítani a vízvezetést, szükség esetén drénréteget vagy dréncsővet kell beépíteni.

(5) A mindenkor hatályban lévő vonatkozó szabványok szerint: az ültetőgödör mérete nagy termetű fánál legalább 2 x 2 x 2 m, közepes és kis termetű fánál 1,5 x 1,5 x 1,5 m; nagy termetű cserjénél 80 x 80 x 80 cm, közepes termetű cserjénél 60 x 60 x 60 cm, kis termetű cserjénél 40 x 40 x 40 cm legyen, amelytől eltérni kizárólag a fa saját geometriai jellemzőihez igazodóan lehetséges, annak figyelembevételével, hogy a fentiekben lehatárolt talajterfogat méretek nem csökkenhetnek.

(6) Az ültetőgödört a telepítendő fa, facsemete tulajdonságainak, élettani sajátosságainak megfelelő ültetőközeggel kell feltölteni. Az ültetőgödör eredeti talaját csak legalább 50%-ban jó minőségű termőfölddel és az ültetendő növény eredését segítő talajjavító anyagokkal keverve lehet visszatölteni.

(7) A lombos fa kiültetéskor

- a) 20 cm alatti törzskörméret esetén: legalább kétszer iskolázott,
- b) 20-30 cm törzskörméret esetén: legalább háromszor iskolázott,
- c) 30 cm törzskörméret felett: legalább négyszer iskolázott legyen.

(8) Lombhullató fás növényt vegetációs időben nem, csak nyugalmi állapotban szabad ültetni (kivételet képeznek a természetödegyben nevelt növények). Földlabdás örökzöld növényeket a lombhullató fák nyugalmi állapotával megegyező időszakban, a természetödegyben nevelt örökzöld növényeket a fajra jellemző eredési optimum időszakában is lehet ültetni.

(9) A beültetett fát az ültetés után támasztani és/vagy rögzíteni kell, az MSZ 12172:2019 szabványban meghatározott módok szerint.

(10) Fás szárú növény megtarthatósága érdekében műszaki-tervezési, mérnökbiológiai és gyökérmenedzsment eszközök alkalmazásának követelménye írható elő.

Fák általános védelme

8. §

(1) Tilos az élő fára plakátot, hirdetést vagy más reklámhordozót kiragasztani, kiszégezni.

(2) Tilos a fahelyek és a fás szárú növényekkel beültetett zöldfelületek taposása, szennyezése, azon a járművel parkolás vagy a talaj tömörödésével, a növények (pl. gyökérnyak vagy a törzs) sérülésével járó tevékenységek végzése. Közterületi vendéglátó teraszok és rendezvények esetében gondoskodni kell az ott lévő fás szárú növények megóvásáról, különösen a taposás és ráparkolás elleni védelméről.

(3) Tilos a fa kezelőjének hozzájárulása nélkül a fákon bármilyen tárgyat, eszközt, berendezést elhelyezni, vagy a fákhöz rögzíteni. A fán talált vagy ahhoz rögzített tárgyat, eszközt, berendezést a fa kezelője a tárgy, eszköz, berendezés tulajdonosának értesítése vagy jóváhagyása nélkül eltávolíthatja.

(4) A rendelet hatálya alá eső területen lévő fás szárú növény tulajdonosa vagy kezelője köteles a fás szárú növényt a mindenkori szakmai szempontoknak megfelelően jól karban tartani vagy tartatni. Jó karbantartásnak minősül különösen a fás szárú növény

- a) fajra jellemző és fajtulajdonságainak, növekedési jellemzőinek megfelelő (csak az elengedhetetlenül szükséges mértékű) metszése, ifjítása, sérüléseinek kezelése (sebkezelés),
- b) megfelelő tápanyag- és vízellátottságának biztosítása, továbbá
- c) eltávolítása kiszáradás esetén.

(5) Ha a fa a jó karbantartás elmaradása miatt válik élet-, egészség- vagy vagyónvédelmi szempontból veszélyessé, akkor az a tulajdonosnak felróható.

(6) Amennyiben bárki a rendelet hatálya alá tartozó fás szárú növényben, annak törzsében, gyökérzetében, ágrendszerében sérülést, faértékcsökkenést okoz, a faápolási költségek megtérítésére, az értékcsökkenés pénzbeli megfizetésére, illetve visszafordíthatatlan károkozás esetben a fás szárú növény pótlására köteles.

Fás szárú növények védelme építési területen

9. §

(1) Minden olyan esetben, amikor az építési tevékenység fás szárú növényzetet érint, az építetőnek az építési beruházás tervezési szakaszában, de legkésőbb az építési tevékenység megkezdése előtt táj- és kertépítész vagy favizsgáló és faápoló szakmérnökkel vagy szakemberrel a 6. melléklet szerinti favédelmi tervet kell készíttetnie, mely része a kiviteli tervdokumentációnak.

(2) A favédelmi tervben meg kell határozni a megmaradó fás szárú növényzetre veszélyt jelentő tényezőket, javaslatot kell tenni a védelmükre, és meg kell tenni a védelmükhöz szükséges intézkedéseket.

(3) Fás szárú növényvel érintett területen építési munka csak a favédelmi tervben foglalt intézkedések betartásával, favédelmi szakfelügyelet biztosítása mellett végezhető.

10. §

(1) Favédelmi zóna kijelölésénél arra kell törekedni, hogy a kijelölt terület a fa teljes gyökérzetét megvédje. A gépek, eszközök és munkálatok okozta mechanikai sérülések (pl. kéregsérülés, gyökerek szakadása, korona sérülése) ellen a favédelmi zóna határát lehetőség szerint 2 méter magas kerítéssel el kell keríteni. A törzsvédő palánk felhelyezésénél különösen arra kell figyelni, hogy palánk alapja a gyökérnyakra ne kerüljön rá. Oszlopos vagy ferde állású fák esetében a favédelmi zónát egyedileg kell megállapítani.

- (2) Ha a teljes favédelmi zóna elkerítésére nincs lehetőség, akkor a statikai védőzónát kell elkeríteni, ügyelve arra, hogy a kerítés elhelyezésekor a fa gyökere ne sérüljön meg. A statikai zónában munkálatok végzése tilos, kivételes esetekben csak a részletes előírások betartásával, szigorú szakfelügyelet mellett megengedett.
- (3) A csurgóterületen a munkálatok csak kézi bontással, szakfelügyelet mellett végezhetők. A teljes favédelmi zónában a munkálatok csak szakfelügyelet mellett végezhetők.
- (4) A fa törzsét védeni kell rugalmas, energiaelnyelő réteggel ellátott, legalább 2 m magas deszkázattal történő körbekerítéssel. A védelemre szolgáló deszkázatot a fa sérülése nélkül kell rögzíteni, és nem szabad közvetlenül a gyökérnyakra ráhelyezni.
- (5) A koronát a gépek, eszközök okozta károktól meg kell védeni, szükség esetén a veszélyeztetett ágakat fel kell kötni, roncsolásmentes eljárással.
- (6) Árok, illetőleg építési gödör ásását a gyökérterületen lehetőleg el kell kerülni. Amennyiben elkerülhetetlen, akkor a kivitelezést a gyökérzet kímélésével kell végezni, az árok, ill. építési gödör törzstől mért legkisebb távolsága a törzsméret négyszerese, de legalább 1,0 m legyen. Az ásás során a fa statikai védőzónája nem sérülhet.
- (7) Fák törzsétől a törzsméret négyszerese sugarú körön belül a gyökérzónában lévő föld kitermelése kizárólag kézi munkaerővel végezhető el.
- (8) Közművezeték a faszor tengelyétől és a fáktól számított legalább 2 méterre szabad telepíteni úgy, hogy az a növényállományt ne károsítsa, illetve a telepítés a legkisebb növénykárosodással járjon;
- (9) Amennyiben a földalatti vezetékek lefektetése mégis érinti a gyökérzónát, a vezetékeket lehetőleg a gyökérzet mélysége alá, a gyökerek alatt átfűzve kell telepíteni. Az ásás során a gyökerek sérülését meg kell akadályozni, az esetleges sérüléseket fásbészeti módszerekkel kezelni kell.
- (10) Földmunkák során 5 cm-nél vastagabb gyökeret elvágni tilos. Amennyiben szükséges, az 5 cm alatti gyökereket metszéssel kell levágni, metszés után a metszési felületet növekedést serkentő anyaggal kell kezelni.
- (11) A fák gyökérzónájának a felszínre kerülésekor a gyökérzetet óvni kell a kiszáradástól, a gyökerek szabadon nem állhatnak, azokat légáteresztő, nedvességtartó anyaggal (pl. geotextillel, kókuszrosttal) takarni kell (egyedi gyökérvédelem). A takaróanyagot nedvesen kell tartani. Vízelvezetési problémák miatt a fák gyökérzónája nem ázhat el, illetve nem állhat pangó vízben.
- (12) A favédelmi zónában el kell kerülni sávalap készítését, azt pontalapok készítésével kell kiváltani. A pontalapok kialakítása során a statikailag fontos gyökerek nem sérülhetnek. Amennyiben sávalap építése nem kerülhető el, akkor a sávalap és a fa közé gyökérvédelem kell építeni.
- (13) A fa környezetében folyó munkák során a gyökérterületen való talaj vagy más anyag felhordását lehetőleg el kell kerülni. A gyökérterületen a talajlehordás tilos.
- (14) Megtartandó fa esetében a fa csurgóterületén belül kizárólag víz- és légáteresztő burkolat építhető, és a fa törzse körül 1 méteres távolságon belül semmilyen burkolat nem létesíthető.
- (15) Amennyiben gépek vagy más hőforrások miatt fennáll a veszélye annak, hogy a fának vagy a fa egy részének hőmérséklete 40 °C fölé emelkedik, akkor a fát ettől meg kell védeni (pl. hőszigeteléssel).

(16) Építkezéssel érintett fák 1,5 m-es körzetében építési anyagokat, kitermelt földet és törmelékot elhelyezni és tárolni tilos. Amennyiben a gyökérterület korlátozott idejű igénybevétele (megalapozott indokkal, kivételes esetben) nem kerülhető el, akkor a terhelte felület e lehető legkisebb legyen, és a talajt védő elemekkel kell ellátni, olyan módon, hogy a talajban a légcserre, vízellátás, terhelés elosztása és a káros szennyeződésektől való védelem biztosítva legyen.

(17) Tilos a rendelet hatálya alá eső területeken végzett felújítási, rekonstrukciós munkák befejezését követő 5 éven belül a cserje-, virág-, gye- és útfelületek megbontása közmű fektetés, közmű karbantartás, útépités vagy útkorrekció miatt, kivéve a közművek hibaelhárítását.

Fás és fásodó szárú kúszónövények védelme

11. §

(1) A fák kivágására és pótlására vonatkozó szabályokat kell alkalmazni a 15 m²-nél nagyobb területet befutott lombfelülettel rendelkező, fás és fásodó szárú kúszónövény kivágása vagy jelentős csonkítása esetén, magán- és közterületen egyaránt.

(2) Az Önkormányzat a zöldfalak létesítését a Környezetvédelmi Alapból támogathatja.

Különleges értékű fás szárú növények

12. §

(1) Az Önkormányzat által közvetlenül igazgatott területeken található fás szárú növényállományból különleges értékű fás szárú növénynek minősül a Budapest Főváros I. kerülete szempontjából kiemelt szakmai, tudományos, település- és kultúrtörténeti értéket képviselő fás szárú növény (fa, cserje, vagy fás szárú kúszónövény). A kerületi különleges értékű fás szárú növények jegyzékét a 3. melléklet tartalmazza.

(2) Különleges értékű fás szárú növény – a közvetlen élet- és balesetveszély-elhárítás kivételével – nem vágható ki. Különleges értékű fás szárú növény részei – a közvetlen élet- és balesetveszély-elhárítás, illetve a növény állapotát favizsgálati szakvélemény szerint javító beavatkozás kivételével – nem távolíthatók el.

(3) Az Önkormányzat a tulajdonában, vagyonkezelésében, vagy egyéb használatában álló ingatlanon elhelyezkedő különleges értékű fás szárú növény ápolásáról és az ehhez szükséges többletfedezetről a kerületi zöldfelületek fenntartását végző közszolgáltatóval (BUJSZ) kötött mindenkori közszolgáltatási szerződésben foglaltak szerint gondoskodik.

13. §

(1) A különleges értékű fás szárú növény minősítéséről, valamint e minősítés megszüntetéséről a Városfejlesztési, Innovációs és Környezetvédelmi Bizottság hivatalból vagy kérelemre dönt.

(2) Nem minősíthetők különleges értékű fás szárú növénynek olyan fás szárú növények, melyekre vonatkozóan már végleges fakivágási engedély került kiadásra.

(3) Az Önkormányzat hivatalból történő eljárásán túl kérelemre induló eljárásban a fás szárú növény különleges értékű fás szárú növény minősítését vagy e minősítésének megszüntetését írásban bárki kezdeményezheti. A kezdeményezésnek tartalmaznia kell:

a) a kezdeményező nevét, címét,

- b) a fás szárú növény megnevezését és elhelyezkedését (cím, helyrajzi szám, telekrész), és
- c) a kezdeményezés indoklását.

(4) A kezdeményezésről az Önkormányzat írásban értesíti az érintett ingatlan használóját, az eljárás kezdeményezőjét, továbbá hirdetményt tesz közzé a www.budavar.hu honlapon.

(5) A különleges értékű fás szárú növényé minősítés, valamint e minősítés megszüntetése favizsgálati szakvélemény és az abban meghatározott faérték-kimutatás, valamint a Magyar Faápolók Egyesülete megfelelő szakmai előírásai alapján történik.

(6) Az érintett ingatlan használója túrni köteles, hogy az Önkormányzat megbízásából a favizsgálati szakvéleményt készítő minősített favizsgáló és faápoló szakmérnök, vagy minősített favizsgáló és faápoló szakember – az állapotfelméréshez szükséges legrövidebb időtartamra – az ingatlanra bemenjen és ott a felmérést elvégezze.

(7) Különleges értékű fás szárú növényrel kapcsolatos favizsgálatot kizárólag a Minősített Favizsgáló jegyzékben szereplő faápolási/favizsgálati szaktevékenységet végző szakember végezhet.

(8) A különleges értékű fás szárú növényé minősítést az Önkormányzat indokolt esetben hivatalból, favizsgálati szakvélemény alapján is megszüntetheti.

(9) A különleges értékű fás szárú növényé minősítéséről, valamint e minősítés megszüntetéséről az Önkormányzat írásban értesíti az érintett ingatlan használóját, az eljárás kezdeményezőjét, továbbá hirdetményt tesz közzé a www.budavar.hu honlapon.

(10) A különleges értékű fás szárú növényé minősített fa, cserje vagy fás szárú kúszónövény e minősítése, illetve a különleges értékű fás szárú növényé minősítés megszüntetése a kerületi fakataszterben átvezetésre kerül.

III. Fejezet

Fás szárú növények kivágásának és pótlásának szabályai

Általános szabályok

14. §

(1) Fás szárú növény kivágása – az élet-, egészség vagy vagyonvédelmet szolgáló beavatkozások kivételével – augusztus 16. és március 14. között történhet, ettől csak olyan zoológiai szakvélemény alapján lehet eltérni, mely szerint a fás szárú növény kivágása nem veszélyeztet védett természeti értéket.

(2) A rendelet hatálya alá eső területen fás szárú növény kivágását Budapest Főváros I. kerület Budavári Polgármesteri Hivatal jegyzője (továbbiakban: Jegyző) engedélyezi. A fakivágási engedély érvényességi ideje a véglegessé válás napjától számított egy év.

(3) Fakivágási engedély kiadásának csak az alábbi esetekben van helye:

- a) a fa növény-egészségügyi állapota miatt elengedhetetlen,
- b) a fa – statikai szakvéleménnyel igazoltan – épület, kerítés vagy bármely más építmény állagát veszélyezteti, illetve – favizsgálati szakvéleménnyel igazoltan – balesetet idézhet elő,
- c) a fa statikai zónáját érintő építési tevékenység semmilyen más módon nem oldható meg,
- d) arra hatósági vagy bírósági eljárás kötelez.

(4) Fás szárú növény kivágása, részeinek eltávolítása a rajta élő, fészkelő egyéb élőlényeket nem veszélyeztetheti. Indokolt esetben a kérelmező zoológiai szakvélemény benyújtására kötelezhető. Vegetációs időszakon belül elengedhetetlenül szükséges fakivágás esetén kötelező a zoológiai szakvélemény benyújtása.

(5) Közterületen történő fakivágás esetén a kivágandó fa törzsére az adott fa állapotát bemutató fadiagnosztikai adatlapot legkésőbb 7 nappal a kivágás előtt ki kell helyezni.

(6) A rendelet hatálya alá eső területen fakivágást csak favizsgáló és faápoló szakember vagy szakmérnök, faápoló technikus vagy belterületi fakitermelő végzettséggel rendelkező szakember végezhet.

(7) A rendelet hatálya alá eső területen faápolást csak favizsgáló és faápoló szakember, favizsgáló és faápoló szakmérnök, vagy faápoló technikus végzettséggel rendelkező szakember végezhet.

(8) A rendelet hatálya alá eső területen kiemelt jelentőségű fák ápolását csak MFE Minősített Faápoló végzettségű szakember végezheti. Kiemelt jelentőségű fa a Világörökségi területen levő minden fa, a településképi rendeletben meghatározott településképi szempontból jelentős fák, a Főkert mindenkori nevezetes fák jegyzékében megtalálható fák, illetve az e rendelet alapján kijelölt különleges értékű fák.

(9) 10 cm-nél kisebb törzsmérőjű, nem kertészeti céllal ültetett (ellenőrzött faiskolából származó) fák, sarjak, spontán kikelt magoncok kivágása, eltávolítása nem engedélyköteles.

(10) Fák esetében:

- a) a lombkorona 10 térfogatszázalékot meghaladó mértékben történő eltávolítása csak favizsgálati szakvélemény alapján, szakfelügyelet mellett, a keletkező sebek szakszerű kezelésének feltételével történhet;
- b) a lombkorona 50 térfogatszázalékot meghaladó eltávolítása esetén jelen rendelet fakivágásra és pótlásra vonatkozó előírásait kell alkalmazni.

Fák kivágása magánterületen

15. §

(1) Magánterületen lévő fa kivágását a Jegyző engedélyezi.

(2) A fa kivágásának engedélyezését legalább a kivágás tervezett időpontját 60 nappal megelőzően, az 1. melléklet szerinti nyomtatványon vagy annak megfelelő tartalommal kell az ingatlan használójának kérelmeznie.

(3) Az engedély iránti kérelemnek tartalmaznia kell:

- a) a kérelmező nevét és lakcímét (székhelyét), elérhetőségét
- b) a fa (fák) által érintett ingatlan helyrajzi számát, valamint az ingatlan helyszínrajzát, melyen be kell jelölni és sorszámmal ellátni a kivágandó és a kivágás után megmaradó fa (fák) helyét
- c) a kivágandó fa (fák) darabszámát, sorszám szerinti fájának megnevezését, 1 m magasságban mért törzsmérőjét (cm-ben megadva), egészségi állapotát (szükség esetén fényképpel alátámasztva)
- d) a fa (fák) kivágása esetén annak indokát, és az azt megalapozó teljeskörű favizsgálati szakvéleményt,
- e) az érintett fa (fák) erőteljes metszése esetén annak indokát, és az azt megalapozó teljeskörű favizsgálati szakvéleményt.

- f)* nyilatkozatot a fa (fák) pótlásának módjáról, darabszám, fajta, törzsátmérő és helyszín megjelölésével.
- g)* A kérelemhez mellékelni kell a kivágandó fával rendelkezni jogosult(ak)nak a kivágáshoz való hozzájáruló nyilatkozatát.

(4) Magánterületen fa csak akkor vágható ki, ha megfelel az alábbi feltételek legalább egyikének:

- a)* inváziós fajú és/vagy erősen allergén;
- b)* elhelyezkedése, kiterjedése vagy egészségi állapota miatt más, egészséges fa életképességét, egészségét veszélyezteti,
- c)* egészségi állapota miatt cseréje favizsgálati szakvélemény alapján indokolt,
- d)* kivágására hatóság vagy bíróság kötelez,
- e)* vagyonbiztonságot veszélyeztet,
- f)* más jogszabály alapján lehatárolt építési helyen belül található és a jogszerű építési munka érdekében a kivágása elkerülhetetlen.

(5) Az elhalt, valamint az élet- és balesetveszélyes állapotú fa kivágásáról az ingatlan használója köteles gondoskodni.

(6) Az élet- és balesetveszélyes fák esetében:

- a)* A kivágást – amennyiben más lehetőség nincs a veszély elhárítására – a használó köteles haladéktalanul elvégezni és a veszély elhárítása érdekében elvégzett munkát 8 napon belül írásban, az 1. melléklet szerinti nyomtatványon bejelenteni a Jegyzőnek;
- b)* a bejelentésben a veszélyhelyzet indokoltságát fotóval és okfeltáró favizsgálati szakvéleménnyel igazolni kell,
- c)* az indokolatlan – vagy utólag határidőn belül be nem jelentett – kivágás engedély nélküli kivágásnak minősül.

(7) Amennyiben a kivágott fa törzsátmérője nem állapítható meg, a fakataszterben rendelkezésre álló adatot, annak hiányában legalább 30 cm törzsátmérőt kell figyelembe venni.

(8) A fa kivágására irányuló kérelemhez, bejelentéshez minden esetben mellékelni kell favizsgálati szakvéleményt és pótlási vagy – a 7. melléklet szerinti tartalommal – faültetési tervet, valamint építési területen a megmaradó fák esetében favédelmi tervet.

(9) A fa kivágására és pótlására vonatkozó szabályokat kell alkalmazni a fa lombzatának 50%-nál jelentősebb mértékű csonkítása, illetve 15 m²-nél nagyobb lombfelülettel rendelkező közterületi cserje kivágása vagy jelentős csonkítása esetén.

(10) A Jegyző a fa kivágása iránti kérelmet elutasíthatja, ha

- a)* a kérelmező a fa pótlásáról hiánypótlási felhívás ellenére sem nyilatkozott, illetve egyéb hiánypótlási kötelezettségeit nem teljesítette,
- b)* a kérelmező a számára előírt kompenzációs intézkedést nem tette meg,
- c)* ha az közcéllal össze nem egyeztethető,
- d)* ha a kivágás természetvédelmi, környezetvédelmi, élővilágvédelmi, településképi vagy kultúrtörténeti érdeket sért.

Fák pótlása magánterületen

16. §

(1) A Jegyző a fakivágás engedélyezése keretében rendelkezik a fa pótlásáról. Az engedélynek tartalmaznia kell a kivágás indokát, a pótlásként elültetendő előnevelt fa darabszámát, fajtát, a pótlás határidejét, a 21. §-ban szabályozott esetekben a pénzbeli megváltás összegét, valamint a befizetés határidejét is.

(2) A fa pótlásának helye lehetőség szerint a kivágással érintett ingatlan. Amennyiben a pótlás az ingatlan adottságai miatt nem, vagy csak részben teljesíthető, a pótlást a fakivágási engedélyben meghatározott más, e rendelet hatálya alá tartozó közterületi ingatlanon történő telepítéssel kell teljesíteni, az engedély kiállításától számított fél éven belül.

(3) A fapótlási kötelezettséget legalább 5 cm törzsátmérőjű (14/16 törzskörméretű), többször iskolázott fával kell teljesíteni, a mindenkor érvényben lévő szabványnak megfelelő minőségben.

(4) Amennyiben a fa pótlása részben vagy egészben sem a fakivágással érintett ingatlanon, sem más közterületi ingatlanon nem teljesíthető, a pótlási kötelezettséget részben vagy egészben pénzben kell megváltani.

(5) A (3) bekezdés szerinti pótlási kötelezettség a túltelepítés elkerülése érdekében úgy is teljesíthető, hogy a pótlásra előírt fa darabszámának egy részét a kivágással érintett ingatlanon ültetik el, a fennmaradó törzsátmérő alapján pótlendő fa ültetése pedig pénzben váltható meg.

(6) A (3)–(4) bekezdésben a hatóság által a pótlásra előírt fa darabonkénti költségének 2. melléklet szerinti összegét az Önkormányzat Környezetvédelmi Alapjába kell befizetni.

(7) Amennyiben a fás szárú növény kivágása

- a) annak inváziós jellege miatt történt, terjedés megelőzése céljából, úgy a pótlás a kivágott fa/fák törzsátmérőjének 0,5-szerese,
- b) annak rossz egészségügyi állapota, és az ebből fakadó balesetveszély miatt szükséges, és ez az ok a kérelmezőnek nem felróható, úgy a pótlási kötelezettség a kivágott fa darabszámával egyezik meg. Amennyiben az ok a kérelmezőnek felróható, úgy a pótlás a kivágott darabszám kétszerese,
- c) annak (természetes úton történt) kiszáradása miatt szükséges, a pótlási kötelezettség a kivágott fa darabszámával egyezik meg,
- d) vagyron veszélyeztetése miatt szükséges, a pótlási kötelezettség a kivágott fa darabszámával egyezik meg,
- e) közműfektetés, -javítás, illetve üzemzavar-elhárítás miatt szükséges, a pótlás a kivágott fa darabszámával egyezik meg,
- f) építés, építmény elhelyezése miatt szükséges, a pótlás a kivágott fák törzsátmérőjének kétszerese,
- g) illegálisan történt, a pótlás a kivágott fák törzsátmérőjének háromszorosa.

(8) Pótlásként az előnevelt díszfák ültetése az alábbiak szerint végezhető:

- a) Az ültetést ültetési szezonban, a szabványok, szakmai iránymutatások szerint kell végezni, az ültetőgödrot a telepített fa, facsemete tulajdonságainak, élettani sajátosságainak megfelelő ültetőközeggel kell feltölteni minimum 50% talajcserével, talajjavítással.
- b) a pótlásra kötelezettnek - a kiültetéstől számított legalább 24 hónapig - gondoskodnia kell a fák intenzív, rendszeres fenntartásáról,
- c) a pótlásra kötelezett kérelmére a fa jobb életkörülményeinek biztosítása érdekében a szabványok, szakmai iránymutatások szerinti minimális faültetési követelményektől eltérő ültetési terv szerinti pótlás is elrendelhető.

- (9) A pótlásként történő fa ültetése az e rendelet szerinti 7. § (2)–(9) bekezdésben leírtak szerint végzendő.
- (10) Lombhullató fa örökzöld fával nem pótolható.
- (11) Pótlásként inváziós fajú fás szárú növények telepítése nem engedélyezett. Az inváziós fajok jegyzéke megtalálható az 4. mellékletben.
- (12) Pótlásnál az élőhelyre jellemző, őshonos fafajok alkalmazására kell törekedni. A terület területén pótlásra javasolt fafajok jegyzéke megtalálható az 5. mellékletben.
- (13) Pótlásként figyelembe vehető a kivágást megelőző három évben ültetett fa, amely nem került beszámításra korábbi fapótlási eljárásban.
- (14) A pótlást szakszerűen, előrelátóan és körültekintően kell elvégezni azért, hogy a fa a fajra (ill. fajtára) jellemző élettartamot és habitust a növekedése során lehetőség szerint elérhesse. Be kell tartani az épületektől, építményektől és közművektől a szakmailag indokolt védőtávolságot és biztosítani kell a fa töve körül legalább 1,5×1,5 méteres víz- és légáteresztő, védett felületet valamint szükség szerint a telepített fa egyéb védelmét. A szakszerűtlenül elvégzett pótlás nem vehető figyelembe.
- (15) A pótlás vagy az ismételt pótlás tényét a pótlásra kötelezettek 30 napon belül be kell jelentenie a Jegyzőhöz.
- (16) A Jegyző a pótlás megtörténtét és annak eredményességét a bejelentéstől számított két évig bármikor ellenőrizni jogosult. A fakivágási és pótlási munkák ellenőrzésében a tulajdonos az ellenőrzést végzőt segíteni köteles.
- (17) Ha a fa a pótlásától számított második vegetációs időszak kezdetén – vagy az azt megelőző évben – nem hajt ki, vagy 75%-nál nagyobb mértékben elpusztult, a pótlás eredménytelennek tekintendő.
- (18) Amennyiben a kivágott fa pótlása eredménytelen, a pótlást meg kell ismételni az eredeti kötelezettség szerinti feltételekkel a jelen szakaszban meghatározottak szerint.
- (19) A pótlás valamennyi költségét a pótlásra kötelezett viseli.
- (20) Indokolt esetben, a teljesítési határidő lejárta előtt benyújtott kérelem alapján, a pótlásra rendelkezésre álló időt a Jegyző egyszer meghosszabbíthatja.
- (21) A fás szárú növény erőteljes visszametszése esetén az erre adott engedély érvényességének lejártától számított 1 év elteltével az engedélyező hatóság ellenőrizheti.
- (22) A katasztrófavédelmi okokból történő kivágás esetén a pótlásról az érintett ingatlan tulajdonosának kell gondoskodnia lehetőség szerint a kivágott fa fahelyén, a kivágott fa darabszámával megegyező mértékben. Az utólagos bejelentést a kivágást végrehajtó szervezet a jelen rendelet 1. mellékletében található űrlap és mellékletei segítségével köteles megtenni 3 munkanapon belül.
- (23) Amennyiben a fás szárú növény pótlása, az ingatlan adottsága miatt nem, vagy csak részben teljesíthető, úgy a természetbeni pótlással nem teljesíthető kötelezettség helyett a Jegyző az ingatlan használatát pénzületi megváltás fizetésére (továbbiakban: kompenzációra) kötelezi e rendelet 21. §-a szerint.

Fák kivágása közterületen

17. §

- (1) Közterületen lévő fás szárú növényt a tulajdonos engedélye nélkül kivágni, megcsonkítani, metszeni, gallyazni tilos.
- (2) A közterületen lévő fás szárú növény kivágásának és pótlásának szabályait a fás szárú növények védelméről szóló 346/2008. (XII.30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kr) 6-8. §-ai határozzák meg, a fás szárú növény kivágási engedélyre irányuló kérelemhez a Kr. 10. melléklete szerinti nyomtatványt kell alkalmazni. A fakivágási engedély érvényességi ideje a kiállítás napjától számított egy év.
- (3) A közúti közlekedés biztonsága, illetve az élet- és vagyonvédelem biztosítása érdekében olyan katasztrófhelyzetekben, amikor szélvihar, tüzeset, zivatar, villámlás okozta kár, kidőlésveszély, közlekedési baleset vagy egyéb vis maior helyzet miatt azonnali katasztrófavédelmi beavatkozásra van szükség, az adott fás szárú növény előzetes engedély nélkül, de utólagos bejelentéssel, favizsgálati szakvéleménnyel, illetve post mortem favizsgálati szakvéleménnyel és fotódokumentációval igazoltan kivágható.
- (4) A közterületen kivágott fa és cserje maradványai a közterület tulajdonosát illetik. Ettől történő eltérést a polgármester engedélyezhet úgy, hogy a maradványokat a kivágást végző birtokába adhatja, vagy más (pl. szociális) célokra rendeli.

Közterületen lévő fa pótlása

18. §

- (1) Közterületen ültetett és kivágásra kerülő minden fát fajtól és mérettől függetlenül – a tulajdonosi hozzájárulás nélkül ültetett fás szárú növények eltávolítása esetének kivételével – pótolni kell, lehetőség szerint a kivágással érintett ingatlanon.
- (2) Amennyiben a fás szárú növény kivágása
 - a) annak inváziós jellege miatt történt, terjedés megelőzése céljából, úgy a pótlás a kivágott fa/fák törzsméretének 0,5-szerese,
 - b) annak rossz egészségügyi állapota, és az ebből fakadó balesetveszély miatt; a fa (természetes úton történt) kiszáradása miatt; élet-, egészség vagy vagyon veszélyeztetése miatt; vagy közműfektetés, -javítás, illetve üzemzavar-elhárítás miatt szükséges, a pótlási kötelezettség a kivágott fa darabszámával egyezik meg,
 - c) építés, építmény elhelyezése miatt szükséges, a pótlás a kivágott fák törzsméretének kétszerese,
 - d) illegálisan történt, a pótlás a kivágott fák törzsméretének háromszorosa.
- (3) Nem fahelyből kinőtt fa kivágása nem pótlásköteles.
- (4) Amennyiben a fa kivágására favizsgálati lappal igazoltan a fa egészségi állapotára tekintettel van szükség (a vizsgálati lap szerint a fa kivágása legfeljebb 5-10 éven belül javasolt), úgy a kivágott fa által érintett ingatlan tulajdonosának kötelezettsége a kivágott fa helyben történő pótlása.
- (5) A fás szárú növény pótlása más, e rendelet hatálya alá tartozó közterületi ingatlanon történő telepítéssel is teljesíthető, a Kr. rendelkezései szerint, az engedély kiállításától számított fél éven belül.

(6) Amennyiben a fás szárú növény pótlása, az ingatlan adottsága miatt részben vagy egészben sem a fakivágással érintett ingatlanon, sem más ingatlanon nem teljesíthető, úgy a természetbeni pótlással nem teljesíthető kötelezettség helyett a Jegyző az ingatlan használóját pénzbeli megváltás fizetésére (továbbiakban: kompenzációra) kötelezi e rendelet 21. §-a szerint.

(7) A katasztrófavédelmi okokból történő kivágás esetén a pótlásról az érintett ingatlan tulajdonosának kell gondoskodnia lehetőség szerint a kivágott fa fahelyén, a kivágott fa darabszámával megegyező mértékben. Az utólagos bejelentést a kivágást végrehajtó szervezet a Kr. 10. melléklete szerinti nyomtatvány és mellékletei segítségével köteles megtenni 3 munkanapon belül.

(8) Amennyiben a fa a tulajdonosától független okból (viharkár, gépjárművel okozott baleset stb.) kidől, és az elkövető személye nem határozható meg, úgy a pótlás az Önkormányzat Környezetvédelmi Alapjából finanszírozható.

(9) A fapótlási kötelezettséget legalább 5 cm törzsméretű (12/14 törzskörméretű), iskolázott fakkal kell teljesíteni, a mindenkor érvényben lévő szabványnak megfelelő minőségben.

(10) Pótlásként az előnevelt díszfák ültetése az alábbiak szerint végezhető:

- a) Az ültetést ültetési szezonban, a szabványok, szakmai iránymutatások szerint kell végezni, a min. 1m³-es ültetőgödrt a telepített fa, facemete tulajdonságainak, élettani sajátosságainak megfelelő ültetőközeggel kell feltölteni minimum 50% talajcserével, talajjavítással. A fát 3 darab körmart támrúd elhelyezésével, keresztmerevítőkkel történő egymáshoz rögzítéssel, hevederes (gurtis) kikötéssel, beöntözéssel (60 l víz/fa), fatányér kialakítással vagy felkupacolással kell kiültetni,
- b) a pótlásra kötelezettek – a kiültetéstől számított legalább 24 hónapig – gondoskodnia kell a fák intenzív, rendszeres fenntartásáról,
- c) a pótlásra kötelezett kérelmére a fa jobb életkörülményeinek biztosítása érdekében a szabványok, szakmai iránymutatások szerinti minimális faültetési követelményektől eltérő ültetési terv szerinti pótlás is elrendelhető,
- d) az ültetést és fenntartást csak szakkivitelező végezheti.

(11) A pótlásként történő fa ültetése az e rendelet szerinti 7. § (2)–(9) bekezdésben leírtak szerint végzendő.

(12) Amennyiben a természetbeni pótlásként ültetendő fákat a szabványos módszertől minőségben emelt, speciális módszerrel (Stockholm Faültetési Rendszer, gyökércella, vagy speciális faültető kazetta, melynek alapterülete legalább 16 m², mélysége legalább 1,5 m) telepítik, az ültetett fák átlagos tőtávolsága minimum 4,5 m, a pótlás teljesítésénél az ilyen módszerrel elültetett fák törzsméretjének kétszeresét kell figyelembe venni. Az olyan fahely kialakításnál, ahol a fák életterének javítása, valamint a meglévő közművek védelme érdekében utólagos, egyedi fa- és közművédelmi műveket (gyökérgát, gyökérterelés, pótlólagos védőcső, kábelcsatona-köteg védelem) építenek be, a pótlás teljesítésénél az ilyen módszerrel ültetett fák törzsméretjének 1,5-szeresét kell figyelembe venni.

Cserjék pótlása közterületen

19. §

(1) Közterületen lévő cserje kivágása esetén a cserje pótlását lehetőleg a kivágott cserjével azonos helyrajzi számú területen történő ültetéssel kell megoldani.

(2) A pótlási kötelezettség mértéke a kivágott cserje darabszámával egyezik meg, a telepítendő cserje esetében 3 éven belül kell biztosítani a legalább azonos területi borítást.

(3) Amennyiben a helyben történő pótlás a helyszín adottságai miatt nem lehetséges, valamint nem jelölhető ki a pótlás helyszínéül más ingatlan, vagy engedély nélküli cserje kivágása esetén a pótlás pénzben váltandó meg.

(4) A kivágott cserje pótlásának pénzbeli megváltása esetén a kivágott cserje pótlásának összegét az 2. melléklet tartalmazza, mely összeget az Önkormányzat Környezetvédelmi Alapjába kell befizetni.

Építési engedélyezés vagy egyszerű bejelentés miatt történő fakivágásra vonatkozó különleges szabályok

20. §

(1) Építési engedélyezési vagy egyszerű bejelentési eljárás miatt történő fakivágásra a 14.-19. §-ban foglaltakon kívül az ezen szakaszban foglalt szabályokat is alkalmazni kell.

(2) Építési engedély vagy egyszerű bejelentési kötelezettségből adódó fakivágás esetén a pótlást az engedély kiállításától számított 2 éven belül kell teljesíteni.

(3) Ha az építkezés következtében károsodott, rongálódott vagy vált életképtelenné egy fa, annak pótlási kötelezettsége az engedély nélküli fakivágással egyenértékű.

(4) A fakivágási kérelemhez a 15. § (3) bekezdésében szereplő dokumentumokon túl csatolni szükséges

- a) az építkezéssel összefüggésben történő fakivágás esetén a véglegessé vált építési engedélyt vagy egyszerű bejelentési kötelezettség esetén az ezt bizonyító dokumentumot,
- b) az érintett fákra vonatkozó favizsgálati szakvéleményt és a 7. melléklet szerinti faültetési tervet,
- c) a megmaradó fákra vonatkozó favédelmi tervet.

(5) Az építési munkaterületen tájékoztató tábla elhelyezése kötelező a fakivágás megvalósítása előtt legalább 8 nappal, közterületről jól látható módon, amelynek tartalmaznia kell

- a) az építető nevét, elérhetőségét,
- b) a fakivágási engedély iktatószámát, érvényességi idejét,
- c) a fakivágást végző vállalkozás nevét, elérhetőségét és
- d) a fakivágások számát és várható időpontját.

A pótlási kötelezettség pénzbeli megváltása

21. §

(1) A fás szárú növények pótlására vonatkozó kompenzáció összegét a 2. melléklet szerint kell megállapítani.

(2) A kompenzáció összegét legkésőbb a fás szárú növény kivágását engedélyező, illetve a pótlási kötelezettséget elrendelő határozat véglegessé válását követő 30 napon belül kell az Önkormányzat Környezetvédelmi Alap számlájára megfizetni, mely összeget az Önkormányzat fák védelmére, ültetésére, valamint zöldfelületek fejlesztésére fordíthat.

(3) Nem kell pénzbeli megváltást fizetni az elhalt, vagy élet- illetve balesetveszélyes fák kivágása esetén.

Engedély nélküli vagy annak minősülő fakivágás esetén alkalmazandó szabályok

22. §

(1) Engedély nélküli vagy annak minősülő kivágás esetén az e szakaszban foglaltak teljesítésére a fás szárú növényt kivágató személyt kell kötelezni. Amennyiben ez a személy nem ismert, a pótlásra az ingatlan használóját kell kötelezni.

(2) Engedély nélkül

a) magánterületen kivágott fa esetén e rendelet 16. §-ában,

b) közterületen kivágott fa esetén e rendelet 18. §-ában foglaltakat kell alkalmazni.

(3) Illegális fakivágás esetén a természetbeni pótláson vagy kompenzáció megfizetésén felül a közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló 2017. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Szankció tv.) rendelkezései szerint megállapított közigazgatási bírság fizetendő.

Támogatás a vadgesztenye-aknázómoly okozta károkozás megelőzésére

23. §

(1) Az Önkormányzat a társasházak közös tulajdont képező területén található vadgesztenyefák aknázómoly okozta károkozásának megelőzéséhez, illetve a kártétel enyhítéséhez az alábbiak szerint járul hozzá:

a) a vadgesztenyefák injektálásával megvalósuló védekezéséhez 20 000.- Ft/fa/alkalom,

b) a vadgesztenyefák permetezéséhez 10 000.-Ft/fa/alkalom támogatás biztosításával.

A Jegyző ugyanazon gesztenyefa esetében, egy évben háromszor biztosíthatja a b) pontban rögzített támogatást.

(2) A támogatás együttes feltételei:

a) a társasház számlaszámát is tartalmazó, minden tárgyév szeptember 30-ig bejelentett (8. melléklet szerinti) kérelem – közös képviselő vagy intéző bizottság elnöke részéről –, amelyet a Jegyzőhöz kell benyújtani,

b) társasházi alapító okirat bemutatása,

c) az injektálást vagy a permetezés kivitelezését követően a vállalkozó által kiállított számla eredetiben történő bemutatása, illetve egy számlamásolat csatolása.

(3) A (2) bekezdésben jelzett feltételek bármelyikének hiánya esetén nincs mód a támogatás biztosítására.

(4) A támogatást egyéb, nem társasházi ingatlan tulajdonosai is igényelhetik – pl. magánszemélyek, közös tulajdont képező ingatlanok tulajdonosainak képviselői – a (2) bekezdésben felsorolt feltételek szerint – kivéve annak b) pontját – azzal, hogy kötelesek megnevezni a számlát vezető pénzügyintézetet, illetve megadni számlaszámukat.

(5) A számla benyújtását követő 60 napon belül a Jegyző gondoskodik a kérelem jogosultságának elbírálásáról, és a támogatási összeg átutalásáról.

Támogatás a magánterületen álló fák szakszerű vizsgálatára és ápolására

24. §

(1) Az Önkormányzat támogatást biztosít az I. kerület közigazgatási területén levő, nem közterületen elhelyezkedő fák szakszerű állapotfelmérésére és kezelésére, az alábbiak szerint:

- a) vizuális favizsgálat: legfeljebb 20 000 Ft/fa
- b) műszeres vizsgálat (pl. Fakopp): legfeljebb 25 000 Ft/fa
- c) faápolás: legfeljebb 50 000 Ft/fa támogatási összeg erejéig.

(2) A támogatott állapotfelmérést kizárólag favizsgáló és faápoló szakmérnök végezheti, a faápolást kizárólag favizsgáló és faápoló szakmérnök vagy faápoló technikus szakember végezheti.

(3) A Jegyző ugyanazon fa esetében, két évenként egyszer biztosíthatja a (1) bekezdésben rögzített támogatást.

(4) A támogatást igényelhetik magánszemélyek, közös tulajdont képező ingatlanok tulajdonosainak képviselői, vagy társasházak (közös képviselő vagy intéző bizottság elnöke útján).

(5) A támogatás együttes feltételei:

- a) a kérelmező számlaszámát is tartalmazó kérelem, amelyet a Jegyzőhöz kell benyújtani,
- b) társasház esetén társasházi alapító okirat bemutatása,
- c) a favizsgálat illetve faápolás kivitelezését követően a vállalkozó által kiállított számla eredetiben történő bemutatása, illetve egy számlamásolat csatolása.

(6) Az (5) bekezdésben jelzett feltételek bármelyikének hiánya esetén nincs mód a támogatás biztosítására.

(7) A számla benyújtását követő 60 napon belül a Jegyző gondoskodik a kérelem jogosultságának elbírálásáról, és a támogatási összeg átutalásáról.

Támogatás komposztkeretek beszerzésére

25. §

(1) Az Önkormányzat támogatást biztosít az I. kerület közigazgatási területén levő, magánterületi kertekben, udvarokban felállítandó komposztkeret beszerzésére, legfeljebb 30 000 Ft/komposztkeret erejéig.

(2) A támogatást igényelhetik magánszemélyek, közös tulajdont képező ingatlanok tulajdonosainak képviselői, vagy társasházak (közös képviselő vagy intéző bizottság elnöke útján).

(3) A támogatás együttes feltételei:

- a) a kérelmező számlaszámát is tartalmazó kérelem, amelyet a Jegyzőhöz kell benyújtani,
- b) társasház esetén társasházi alapító okirat bemutatása,
- c) a komposztáló megvételét igazoló számla eredetiben történő bemutatása, illetve egy számlamásolat csatolása
- d) legalább 1 db fénykép a kertben vagy udvarban felállított és beüzemelt komposztálóról.

(4) A (3) bekezdésben jelzett feltételek bármelyikének hiánya esetén nincs mód a támogatás biztosítására.

(5) A számla benyújtását követő 60 napon belül a Jegyző gondoskodik a kérelem jogosultságának elbírálásáról, és a támogatási összeg átutalásáról.

(6) A Jegyző a támogatás átutalásának napjától számított két évig bármikor ellenőrizni jogosult a komposztáló meglétét.

Záró rendelkezések

26. §

Az Önkormányzat vagyonáról, a vagyontárgyak feletti tulajdonosi jogok gyakorlásáról szóló 16/1995 (XI.30.) önkormányzati rendelet 24. §-a a következő (5) és (6) bekezdéssel egészül ki:

„(5) Az Önkormányzat tulajdonában lévő fásított közterületen, valamint fásított előkertekkel határolt utcaszakaszokon végzett út- és közműépítési munka esetén a tulajdonosi hozzájárulás kiadására irányuló kérelemhez mellékelni kell a külön rendelet szerinti tartalommal kidolgozott favédelmi tervet.

(6) A tulajdonosi hozzájárulás kiadásának feltételeként az építési munkákkal érintett fás szárú növények védelme, megőrzése érdekében műszaki-tervezési, mérnökbiológiai és gyökérmenedzsment eszközök alkalmazásának, valamint favédelmi szakfelügyelet biztosításának követelménye írható elő.”

27. §

Hatályát veszti az Önkormányzat által nyújtható egyes támogatásokról szóló Budavári Önkormányzat Képviselő- testületének 12/2005. (VI.1) Kt rendelete 16. §-a.

28. §

A közösségi együttélés alapvető szabályairól valamint ezek megsértésének és elmulasztásának jogkövetkezményeiről szóló 15/2013 (V. 31.) önkormányzati rendelet MÁSODIK Része a következő fejezettel egészül ki:

„XII. Fejezet

Fás szárú növények védelméről szóló szabályok megszegése

28/A. §

(1) *Aki közterületen vagy magánterületen*

- a) *fás szárú növényt a Jegyző engedélye nélkül rongál vagy csonkít, a lombkoronát 50 térfogatszázalékot meghaladóan eltávolítja, vagy a növény törzsén a törzsátmérője 5%-ánál mélyebb sérülést okoz,*
 - b) *fás szárú növény részeinek eltávolításával a rajta élő, fészkelő élőlényeket veszélyezteti,*
 - c) *fahelyeket és fás szárú növényekkel beültetett zöldfelületet tapos, szennyez, azon járművel parkol vagy a talaj tömörödésével, a növények sérülésével járó tevékenységet végez,*
 - d) *a fa kezelőjének hozzájárulása nélkül bármilyen tárgyat, eszközt, berendezést helyez el a fán, vagy rögzít a fához,*
 - e) *fával érintett területen favédelmi terv nélkül vagy az abban foglalt intézkedések megsértésével vagy favédelmi szakfelügyelet nélkül építési munkát végez,*
 - f) *bejelentési és pótlási kötelezettségének jelen rendeletben rögzített határidőben vagy az engedélyben megállapított mértékben és módon nem tesz eleget,*
 - g) *fapótlási kötelezettségének nem a faültetési tervben előírtak szerint tesz eleget,*
 - h) *vagy a jelen rendeletet egyéb módon megszegi,*
- megsérti a közösségi együttélés alapvető szabályait.*

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott jogsértés elkövetőjét a közterület-felügyelő helyszíni bírsággal sújthatja, illetve önkormányzati hatósági eljárás során a Jegyző természetes személy esetén kettőszázezer forintig, jogi személyek és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek esetén kettő millió forintig terjedő közigazgatási bírságot szabhat ki.”

29. §

(1) A Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testülete szervezeti és működési szabályzatáról szóló 22/2022. (XI. 24.) önkormányzati rendelet 3. melléklete a 9. melléklet szerint módosul.

(2) A Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testülete szervezeti és működési szabályzatáról szóló 22/2022. (XI. 24.) önkormányzati rendelet 5. melléklete a 10. melléklet szerint módosul.

30. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Budapest, 2023. május

Váradiné Naszályi Márta
polgármester

Czukkerné dr. Pintér Erzsébet
jegyző

FAKIVÁGÁSI ENGEDÉLYKÉRELEM / UTÓLAGOS BEJELENTÉS*
a nem közterületen lévő fás szárú növényekre (fák, cserjék, kúszónövények)

A fásszárú növények és zöldfelületek védelméről és a fakivágás helyi szabályairól szóló, Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat __/2023. (_____) önkormányzati rendelete (továbbiakban: Ökr.) alapján fakivágási engedélykérelemmel / bejelentéssel* fordulok Budapest Főváros I. kerület Budavári Polgármesteri Hivatal Jegyzőjéhez.

Kérelmező neve:

Címe / székhelye:

Adóazonosítójele / adószáma:

Telefonszáma:

A kivágás indoka:

Az érintett ingatlan címe, helyrajzi száma, az érintett fás szárú növény pontos elhelyezkedése (szöveges leírással vagy rajzos ábrázolással):

A kivágni tervezett/kivágott fás szárú növény(ek):

Sorszám	A fa/cserje/kúszónövény faja, fajtája	Törzsátmérő (földtől számított 1 méter magasságban)

A tervezett / megvalósult kivágás kivitelezésének részletes leírása, a fakivágást végző személy neve, végzettsége:

--

A fakivágás tervezett időpontja (Kérjük, a kivágást megelőzően, 1 héttel hivatalomba bejelenteni):

--

A fás szárú növény(ek) tervezett pótlása:

Sorszám	A fa/cserje faja, fajtája	Darabszám	A kiültetés helye

Nyilatkozom, hogy a Budapest Főváros I. kerület Budavári Polgármesteri Hivatal Jegyzője által engedélyezett kivágott fa/fák pótlását a meghatározott mennyiségben, minőségben, a meghatározott helyre, időben (kivágástól számított 1 éven belül) szakszerűen pótolom.

Fás szárú növény pótlása nem történhet az Ökr. 4. sz. mellékletében felsorolt fajok egyedeivel.

Tudomásul veszem, hogy amennyiben a fás szárú növény pótlása a földrészlet adottsága miatt nem vagy csak részben teljesíthető, és más ingatlanon a pótlás a település beépítettsége miatt nem jelölhető ki, a jegyző a használat kompenzációs intézkedés megtételére kötelezi.

Kelt:

.....
kérelmező aláírása

Az érintett fás szárú növényvel rendelkezni jogosult a kivágáshoz:

- hozzájárul/nak
 nem járul/nak hozzá

.....
aláírás

(tulajdonos/közös képviselő)

A fás szárú növények kivágását és pótlását a Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testületének ___/2023. () önkormányzati rendelet, valamint 346/2008. (XII. 30.) Korm. rendelet szabályozza.

A fás szárú növények kivágásának pótlására vonatkozó pénzbeli megváltás számítása

1. Közterületen és nem közterületen a fák kivágására vonatkozó pénzbeli megváltás (kompenzáció) összegét az alábbi képlet szerint kell kiszámolni:

$$\text{faérték (Ft)} = A \times B \times C \times D \times E \times M$$

ahol

1.1. **A:** a kivágott fával megegyező fajú és fajtájú, lombhullató fák esetében 14/16 cm törzskörméretű, minimum kétszer iskolázott faiskolai áru, magasra növe örökzöldek esetében legalább 140-160 cm magas, földlabdás vagy konténeres csemete három különböző, Magyarországon telephellyel rendelkező díszfaiskola által meghatározott bruttó árából számított átlagára.

1.2. **B:** a kivágott fa fakataszter szerinti korától függő szorzószám

Fa életkora	B szorzó értéke	Fa életkora	B szorzó értéke
10	10	110	1280
20	40	120	1400
30	80	130	1520
40	160	140	1630
50	300	150	1730
60	500	160	1810
70	700	170	1870
80	850	180	1920
90	1000	190	1970
100	1150	200 vagy idősebb	2000

1.2.1. Amennyiben nem állapítható meg a fa kora egyértelműen, közelítésként alkalmazható az a módszer, hogy az évek száma megegyezik a törzsátmérő cm-ben kifejezett értékével.

1.2.2. Pontos számításhoz alkalmazható a Dr. Radó Dezső: Bel- és külterületi fasorok EU-módszer szerinti értékelése c. kiadvány 11-12. oldalán található táblázat.

1.3. **C:** a kivágott fa védettsége és településen belüli elhelyezkedése szerinti szorzószám, amely a fakataszter adatai alapján

Fa elhelyezkedése a településen belül	C szorzó értéke
1. Védett fa	10
2. Védett területen (helyi vagy országos jelentőségű természetvédelmi területen, illetve Natura2000 területen) álló fa	2,5
3. Jelentős városképi környezetben (Budapest Településszerkezeti Terve szerinti világörökségi helyszínen, világörökségi helyszín védőövezetében, világörökségi várományos helyszínen, világörökségi várományos helyszín védőövezetében, műemléki jelentőségű területen, műemléki környezetben, történelmi emlékhelyen, nemzeti emlékhelyen, kiemelt nemzeti emlékhelyen, történelmi kert területén, vagy tájképvédelmi övezetben) álló fa	1,5
4. Magas laksűrűségű (Budapest Településszerkezeti Terve szerinti Ln-1, Ln-2, Ln-3, vagy Ln-T jelű) nagyvárosias lakóterületek, vagy környezetében terhelt területen (így különösen lakótelepen, iparterület védőfasorában) álló fa	1
5. Kertes beépítésű területen álló fa	0,5

1.4. **D:** a kivágott fa fakataszterben meghatározott koronaállapotához rendelt szorzószám, amely

Fa koronaállapota	D szorzó értéke
1. A korona formája ép, a lombvesztés nem haladja meg a 10%-ot	1
2. A korona lombvesztése 10-25 %	0,75
3. A korona lombvesztése jelentős, 25-50% közötti	0,5
4. A korona lombvesztése 50 % feletti	0,25
5. A korona elhalt, teljes a lombvesztés	0

1.5. **E:** a kivágott fa fakataszterben meghatározott általános egészségi állapota és életképessége szerinti szorzószám, amely

Fa általános egészségi állapota és életképessége	E szorzó értéke
1. A fa egészségi állapota kitűnő	1
2. Beavatkozással a fa élettartama a termőhely által meghatározott maximális életkort megközelíti	0,75
3. A fa a termőhely által meghatározott életkor előtt lecserélendő	0,5
4. A fa egy évtizeden belül lecserélendő	0,25
5. A fa – állapota vagy károkozás veszélye miatt – sürgősen lecserélendő	0,1

1.6. **M:** a fafaj favizsgálati szakvéleményben meghatározott dendrológiai értékét jelző szorzószám, amely

Fa dendrológiai értéke	M szorzó értéke
1. Értékes fafaj	1
2. Közepesen értékes fafaj	0,75
3. Kevésbé értékes vagy invazív fafaj	0,5

2. A számítás részletes ismertetése megtalálható a MFE „Útmutató a fák nyilvántartásához és egyedi értékük kiszámításához” c. kiadványa 5.2. fejezetében. A faérték számításához letölthető applikáció címe: „Faérték”. Közterületen az érték megadható a nyilvános fakataszterben elérhető faérték adattal.

3. Közterületen **cserjék** kivágása esetében a kompenzáció összegét a kivágott, de pótlásra nem kerülő tövek darabszáma alapján kell megállapítani az alábbiak szerint:

3.1. 0,5 méternél alacsonyabb cserjék esetében 10 000 Ft/db,

3.2. 0,5-1,0 m közötti magasságú cserjék esetében 20 000 Ft/db,

3.3. 1,0 m-nél magasabb cserjék esetében 40 000 Ft/db.

3. melléklet az .../... . (...) önkormányzati rendelethez

Különleges értékű fák jegyzéke

Elhelyezkedés	HRSZ	Fa neve	Latin neve
Döbrentei tér, Erzsébet-híd lábától délre álló platán	5544	juharlevelű platán	<i>Platanus x hispanica</i>
Döbrentei tér, Platán sörözőnél álló platán	5959	juharlevelű platán	<i>Platanus x hispanica</i>
Krisztina körút mentén levő tölgy	6184	kocsányos tölgy	<i>Quercus robur</i>
Tabáni zöldterületen a tenispálya délnyugati térségében álló, bekerített öreg eperfa	6112	fekete eperfa	<i>Morus nigra</i>
Tabáni zöldterületen a tenispálya délnyugati térségében álló tölgy	6112	kocsányos tölgy	<i>Quercus robur</i>
Várhegy déli lejtőjén, a török temető környezetében álló cédrus	6452/3	atlanti cédrus	<i>Cedrus atlantica</i>
Budai Vár Déli Rondellája alatti zöldterületen élő idős japánakác	6452/3	japánakác	<i>Sophora japonica</i>
Krisztinavárosi templom szentélyétől nyugatra eső, a Mészáros utca menti területen álló vadgesztenye	7543/2	vadgesztenye	<i>Aesculus hippocastanum</i>
Krisztina krt. Krisztinavárosi templomtól balra eső kis parkjának kis gesztenyefái	7543/2	vadgesztenye	<i>Aesculus hippocastanum</i>
Kapisztrán tér (Hadtörténeti Múzeum előtt) álló vadgesztenye	(6638)	vadgesztenye	<i>Aesculus hippocastanum</i>
Virág Benedek Ház (Döbrentei u. 9.) udvarán álló öreg diófa	6267/1	közönséges dió	<i>Juglans regia</i>
Anjou sétány, Országos Levéltár háta mögötti óriási hársfa	(6632)	nagylevelű hárs	<i>Tilia platyphyllos</i>
Pálya u. elejei öreg vadgesztenyék	(7544/2)	vadgesztenye	<i>Aesculus hippocastanum</i>

4. sz. melléklet

1. Ültetésre nem javasolt fás szárú növényfajok

Inváziós terjedésű fás szárú növények*	
Magyar név	Latin név
Amerikai (vörös) kőris	<i>Fraxinus pennsylvanica</i>
Cserjés gyalogakác	<i>Amorpha fruticosa</i>
Ezüst juhar	<i>Acer saccharinum</i>
Fehér akác	<i>Robinia pseudoacacia</i>
Keskenylevelű ezüstfa	<i>Elaeagnus angustifolia</i>
Kései meggy	<i>Padus serotina</i>
Mirigyes bálványfa	<i>Ailanthus altissima</i>
Nyugati ostorfa	<i>Celtis occidentalis</i>
Zöld juhar	<i>Acer negundo</i>
Tővises lepényfa	<i>Gleditsia triacanthos</i>
Torzás ecetfa	<i>Rhus typhina</i>
Japán komló	<i>Humulus japonicus</i>
Közönséges vadszőlő	<i>Parthenocissus inserta</i>
Egyéb okokból ültetésre nem javasolt fajok	
Illatos császárfa	<i>Paulownia tomentosa</i>
Nyárfa nemzetség termős ivarú egyedei	<i>Populus sp.</i>

* a fás szárú növények védelméről szóló 346/2008. (XII. 30.) Korm. rendelet 1. melléklete (Inváziós fajú fás szárú növények), valamint az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet 3. melléklete B) pontja (Az intenzíven terjedő fa- és cserjefajok jegyzéke) alapján

2. Lágyszárú növényfajok, amelyek terjedése a zöldfelületeken megelőzendő

Inváziós terjedésű lágyszárú növények	
Magyar név	Latin név
Ürömlevelű parlagfű	<i>Ambrosia artemisiifolia</i>
Karmazsinbogyó / alkörmös fajok	<i>Phytolacca americana,</i> <i>Phytolacca esculenta</i>
Japánkeserűfű	<i>Fallopia x bohemica</i>
Aranyvessző fajok	<i>Solidago gigantea,</i> <i>Solidago canadensis</i>
Bíbor nebáncsvirág	<i>Impatiens glandulifera</i>
Közönséges selyemkóró	<i>Asclepias syriaca</i>

5. sz. melléklet

1. Telepítésre javasolt (őshonos) fafajok

Magyar név	Latin név
hegyi juhar	<i>Acer pseudoplatanus</i>
mezei juhar	<i>Acer campestre</i>
korai juhar	<i>Acer platanoides</i>
tatárjuhar	<i>Acer tataricum</i>
enyves éger	<i>Alnus glutinosa</i>
közönséges nyír	<i>Betula pendula</i>
közönséges gyertyán	<i>Carpinus betulus</i>
szelídgesztenye	<i>Castanea sativa</i>
bükk	<i>Fagus sylvatica</i>
magas kőris	<i>Fraxinus excelsior</i>
virágos kőris	<i>Fraxinus ornus</i>
magyar kőris	<i>Fraxinus angustifolia ssp. danubialis</i>
vadcseresznye	<i>Prunus avium</i>
zelnicemeggy, májusfa	<i>Prunus padus</i>
csertőlgly	<i>Quercus cerris</i>
magyar tölgy	<i>Quercus frainetto</i>
kocsánytalan tölgy	<i>Quercus petraea</i>
molyhos tölgy	<i>Quercus pubescens</i>
kocsányos tölgy	<i>Quercus robur</i>
fehér fűz	<i>Salix alba</i>
őshonos (nem védett) berkenye-fajok	<i>Sorbus sp. (pl: Sorbus aucuparia, Sorbus torminalis)</i>
kislevelű hárs	<i>Tilia cordata</i>
nagylevelű hárs	<i>Tilia platyphyllos</i>
ezüsthárs	<i>Tilia tomentosa</i>
hegyi szil	<i>Ulmus glabra</i>
vénic szil	<i>Ulmus laevis</i>
mezei szil	<i>Ulmus minor</i>

2. Telepíthető (nem honos) fafajok

Magyar név	Latin név
vadgesztenye	<i>Aesculus hippocastanum</i>
hússzínű vadgesztenye	<i>Aesculus x carnea</i>
szivarfa	<i>Catalpa bignonioides</i>
cédrus fajok és fajtáik (atlasz, himalájai és libanoni cédrus)	<i>Cedrus atlantica, C. deodara, C. libani</i>
kislevelű kacurafa	<i>Cercidiphyllum japonicum</i>
júdásfa	<i>Cercis siliquastrum</i>
törökmogyoró	<i>Corylus colurna</i>
ginkgo	<i>Ginkgo biloba</i>
csörgőfa	<i>Koelreuteria paniculata</i>
vörösfenyő (és fajtái)	<i>Larix decidua</i>
ámbrafa	<i>Liquidambar styraciflua</i>
tulipánfa	<i>Liriodendron tulipifera</i>
fehér és fekete eper	<i>Morus alba, M. nigra</i>

Magyar név	Latin név
perzsa varázsfű	<i>Parrotia persica</i>
közönséges (juharlevelű) platán	<i>Platanus x acerifolia</i>
keleti platán	<i>Platanus orientalis</i>
duglászfenyő (és fajtái)	<i>Pseudotsuga menziesii</i>
szomorú kecskefűz	<i>Salix caprea 'Pendula'</i>
csavartlevelű fűz	<i>Salix babylonica</i>
japánakác	<i>Sophora japonica</i>

A favédelmi terv tartalmi követelményei

1. Alapadatok:

- a) Kérelmező adatai (neve, címe), képviselő útján eljáró kérelmező esetén a képviselő meghatalmazása
- b) Helyszín (helység, kerület, ingatlan címe, helyrajzi száma)
- c) Tulajdoni viszonyok

2. Műszaki leírás, mely tartalmazza

- a) a megmaradó fás szárú növényzetre veszélyt jelentő tényezőket és a veszélyek ellen szükséges védelmi intézkedéseket, valamint
- b) a kivágásra javasolt fák esetében a kivágás szükségességének részletes indoklását.

3. A meglévő fákra készült favizsgálati szakvélemények, valamint a fák állapotát összefoglaló értékelés;

4. Az eredeti állapot helyszínrajza, mely geodéziai bemérés alapján méretarányosan ábrázolja

- a) a tervezési terület meglévő faállományát, minden fánál feltüntetve a statikai védőzónát,
- b) a meglévő burkolatokat;
- c) a közmű-nyilvántartás szerinti közműhálózati elemeket és azok védőtávolságait;

5. A tervezett állapotra vonatkozó zöldfelületi tervet a fák méretarányos jelölésével, külön jelölve a megmaradó (védendő), a kivágandó és az ültetendő fákat;

6. Tervezői nyilatkozat az építési területen megmaradt fák megfelelő védelméről, az új fák ültetéséről, valamint a jogszabályokban előírt védőtávolságok betartásáról. (Részletes leírás megtalálható az „Útmutató a fák védelméről építési területen, az MSZ 12042 Fák védelme építési területenszabvány alapján” c. kiadvány 4. pontjában)

A faültetési terv tartalmi követelményei

1. Alapadatok:

- a) A faültetést végző adatai (neve, címe)
- b) Helyszín (helység, kerület, ingatlan címe, helyrajzi száma)
- c) Tulajdoni viszonyok
- d) Tervezett időpont

2. A telepítendő fa adatai

- a) Botanikai és fajta megnevezése
- b) Díszfaiskolai méretei
- c) Minőségi követelményei

3. A faültetés helyének és környezetének részletes leírása

- a) Környező épületek, burkolt felületek
- b) A telepítendő fa föld felett és a felszín alatt – a kifejlett állapotában – elfoglalt területén található vonalas és egyéb műszaki létesítmények,
- c) Jogszabályban vagy hatóság által előírt védőtávolsággal bíró objektumok
- d) Meglévő és tervezett egyéb növényzet

4. A telepítési technológia leírása

- a) A talajcsere, a vízellátás, a vízelvezetés és a tápanyag-utánpótlás
- b) A fa rögzítése
- c) A fa és a fahely védelme

5. A fahelyeket, az egyéb növényzetet és a műszaki létesítményeket méretarányosan, védőtávolságokkal együtt ábrázoló helyszínrajz és metszetrajzok

6. A telepített fa ültetés utáni első öt évben történő fenntartási munkáinak leírása 7. Adatszolgáltatások, hatósági egyeztetések, előírások dokumentumai.

KÉRELEM
VADGESZTENYE-AKNÁZÓMOLY OKOZTA KÁROKOZÁS MEGELŐZÉSE
/ A MAGÁNTERÜLETEN ÁLLÓ FÁK SZAKSZERŰ VIZSGÁLATA ÉS ÁPOLÁSA
/ KOMPOSZTKERETEK BESZERZÉSE
IRÁNTI TÁMOGATÁS IGÉNYLÉSÉHEZ¹

Kérelmező neve:

Kérelmező címe:

Egyéb elérhetőség (telefon, e-mail):

Kérelmező bankszámlaszáma:

Kérelmező nevében eljáró személy neve, elérhetősége:

A támogatással érintett tevékenység megvalósulásának helyszíne (cím, hrsz., helyszín pontos megjelölése):

.....

Melléklet (meghatalmazás, számlák, igazolások, szakértői vélemény, fotók (amennyiben releváns) stb.):

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

Dátum,év.....hó.....nap

.....
Kérelmező / Meghatalmazott / Közös képviselő

-
- ¹a megfelelő támogatás neve aláhúzendó
 - a közös képviselő vagy intézőbizottság elnöke által benyújtott kérelemhez a társasház számlaszámát és a számlát vezető pénzintézet nevét kell megadni;
 - be kell mutatni a társasház alapító okiratát;
 - a megvalósulást követően a vállalkozó által kiállított számlát eredetiben be kell mutatni, illetve egy számlamásolat csatolni.
 - magánszemélyek is igényelhetik a támogatást, ebben az esetben a számlaszámot és a vállalkozó által kiállított számlát kell benyújtani.

9. melléklet az .../... . (...) önkormányzati rendelethez

1. A Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testülete szervezeti és működési szabályzatáról szóló 22/2022. (XI. 24.) önkormányzati rendelet 3. melléklet 3. pontja a következő 3.11. ponttal egészül ki:

„3.11. Dönt egyes fás szárú növények különleges értékű fává történő minősítéséről.”

10. melléklet az .../... . (...) önkormányzati rendelethez

1. A Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testülete szervezeti és működési szabályzatáról szóló 22/2022. (XI. 24.) önkormányzati rendelet 5. melléklete a következő 4. ponttal egészül ki:

„4. A Képviselő-testület a fás szárú növények és zöldfelületek védelméről és a fakivágás helyi szabályairól szóló, .../2023 (...) önkormányzati rendeletben foglalt feladatok tárgyában a Jegyzőre ruházza át a hatáskörét.”

Általános indokolás

A zöldfelületek jelentős vagyoni, természeti értéket testesítenek meg. Legértékesebb elemeik a fák és cserjék, amelyek védelme, pótlásuk szabályozása a kerület egész közigazgatási területén kiemelt feladat, komplex elemet alkot a zöldfelületek védelmével. A klímaváltozás fokozódó, és Budavár I. kerületének lakóit is – elsősorban a gyakoribbá váló hőhullámok formájában – egyre nagyobb mértékben sújtó hatásaira tekintettel, valamint a kerületi Fenntartható Energia És Klíma Akcióterv céljaival összhangban, szükségessé vált, hogy a kerület zöldvagyonáról szóló rendelet ne csupán a fakivágás szabályait fogalmazza meg, de naprakész iránymutatást adjon a zöldfelületek fenntartásával, védelmével és fejlesztésével, és a fásszárú növények kiemelt védelmével kapcsolatosan is.

Ennek körében cél a kerület fás szárú növényeinek védelme, károsodásuk megelőzése, kivágásuk szabályozása, valamint megfelelő ápolásukról és szakszerű pótlásukról való gondoskodás. Ez a feladat mind az önkormányzati tulajdonú közterületek esetében, mind a nem közterületi és a magántulajdonú ingatlanok esetében is kiemelt fontosságú, különösen a jövő nemzedékek iránti felelősség tekintetében.

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 21. § (2) bekezdése alapján a jegyzőnek figyelemmel kell kísérnie a jogszabályok hatályosulását és le kell folytatnia azok utólagos hatásvizsgálatát, aminek során össze kell vetni a szabályozás megalkotása idején várt hatásokat a tényleges hatásokkal. A Jat. 22. §-a alapján a jogalkalmazás és az utólagos hatásvizsgálat tapasztalatait is figyelembe véve a Jegyző gondoskodik arról, hogy a tárgykört érintő új jogi szabályozás vagy módosítás megalkotása során, ennek hiányában e célból kiadott jogszabály keretében

- a) az elavult, szükségtelenné vált,
- b) a jogrendszer egységébe nem illeszkedő,
- c) a szabályozási cél sérelme nélkül egyszerűsíthető, a jogszabály címzettjei számára gyorsabb, kevésbé költséges eljárásokat eredményező szabályozással felváltható,
- d) a normatív tartalom nélküli, tartalmilag kiüresedett vagy egyébként alkalmazhatatlan, vagy
- e) az indokolatlanul párhuzamos vagy többszintű szabályozást megvalósító,

a feladatkörébe tartozó jogszabályi rendelkezések hatályon kívül helyezésére, illetve megfelelő módosítására kerüljön sor.

A fakivágás helyi szabályairól szóló, Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testülete 18/2014. (XII. 11.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Ör.) a kihirdetése óta eltelt közel tíz év alatt alapvető funkcióját (fakivágási kérdések szabályozása) ellátta, azonban számos, a zöldfelületek és fák védelmével, fenntartásával kapcsolatos kérdésre nem adott választ. Ez idő alatt új, a tárgykört érintő szabványok, rendeletek jelentek meg, valamint elkészült és kihirdetés előtt áll Budapest Főváros Önkormányzata által közvetlenül igazgatott területek fás szárú növényeinek védelméről szóló fővárosi önkormányzati rendelet, melyekkel való harmonizáció halaszthatatlanná vált.

A fentiekre tekintettel szükségessé vált az Ör. teljes felülvizsgálata, a korábbi szabályozás hatályon kívül helyezése, valamint új rendelet megalkotása a tárgykörben.

A rendelet megalkotása során a véleményezés érdekében megkeresésre került a Pest Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya, mint a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 48. § (3) bekezdés szerint illetékes környezetvédelmi igazgatási szerv. A Kormányhivatal által adott véleményt beépítettük a jogszabályba.

A javasolt szabályozás az európai uniós jogból eredő kötelezettségekkel összhangban áll.

A Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (3) bekezdése alapján az önkormányzati rendelet tervezetéhez tartozó, a megalkotását megelőzően rendelkezésre álló, végső előterjesztői indokolást a Nemzeti Jogszabálytárban kell közzétenni.

Részletes indokolás

Az 1. §-hoz

A rendelet célját rögzíti.

A 2. §-hoz

A rendelet hatályát rögzíti a kivételi körrel.

A 3. §-hoz

Értelmező rendelkezéseket tartalmaz a rendeletben előforduló fogalmakra, szakkifejezésekre vonatkozóan.

A 4. §-hoz

A paragrafus a zöldfelületek és zöldterületek fenntartásának és védelmének általános kérdéseit szabályozza, elsősorban a tulajdonos kötelezettségeire vonatkozóan.

Az 5. §-hoz

A paragrafus a zöldfelületek és zöldterületekre vonatkozó szigorító szabályokat, illetve tiltásokat fogalmazza meg.

A 6. §-hoz

A fák köz- és magánterületi telepítésére fogalmaz meg ajánlásokat, szabályokat és tiltásokat. Rögzíti az önkormányzat azon feladatát, hogy a tulajdonában álló, vagyonkezelésében vagy egyéb jogszerű használatában lévő ingatlanokon található fákról fakatasztert vezessen.

A 7. §-hoz

Előírásokat fogalmaz meg a közterületi fahelyek kialakítására és védelmére, valamint a fák telepítésére vonatkozóan. A paragrafusba beemelésre kerültek az MSZ 12172:2019 „Díszfák és díszcserjék ültetése települések közterületein” szabvány egyes elemei.

A 8. §-hoz

A paragrafus a fák védelmét szolgáló tiltásokat és tulajdonosi ill. kezelői kötelezettségeket fogalmaz meg. Kimondja, hogy a rendelet hatálya alá tartozó fában okozott kárt annak okozója megtéríteni köteles.

A 9. §-hoz és a 6. melléklethez

A paragrafus a fákat érintő építési beruházások során kötelező favédelmi terv készítését írja elő. A 6. sz. melléklet a favédelmi terv részleteit szabályozza.

A 10. §-hoz

Előírásokat fogalmaz meg a fákat érintő építési beruházások során alkalmazandó, fákat védő intézkedésekre vonatkozóan. A paragrafusba beemelésre kerültek az MSZ 12042:2019 „Fák védelme építési területeken” szabvány egyes elemei.

A 11. §-hoz

Budapest I. kerület területén számottevő mennyiségben található fás és fásodó szárú kúszónövényekkel befutott házfalak, kerítések és egyéb felületek, melyek a kerület zöldvagyónának jelentős részét képezik. E zöldfalak védelmét – klimatikus és levegőtisztasági, valamint esztétikai okokból – az Önkormányzat kiemelt fontosságúnak tartja, ezért védelmüket külön paragrafusban szabályozza.

A 12. §-hoz

A fás szárú növények védelméről 346/2008. (XII. 30.) Korm. rendelet 6.§ (5) bekezdése lehetőséget ad arra, hogy a település szempontjából kiemelt szakmai, tudományos, település- és kultúrtörténeti értéket képviselő fás szárú növényeket a település elkülönítetten kezelje. A paragrafus biztosítja annak lehetőségét, hogy az ilyen növényeket az Önkormányzat ún. különleges értékű fás szárú növénynek minősítse annak érdekében, hogy azokra az egyéb fás szárú növényekre vonatkozó szabályoktól eltérő külön rendelkezések is alkalmazhatók legyenek.

A 13. §-hoz

A paragrafus a különleges értékű fás szárú növények meghatározásának módjára, minősítéséről szóló döntésre, és az azokkal kapcsolatos külön szabályokra vonatkozóan tartalmaz rendelkezéseket. A szabályozás harmonizálásra került a Budapest Főváros Önkormányzata által közvetlenül igazgatott területek fás szárú növényeinek védelméről szóló készülő fővárosi önkormányzati rendelettel.

A 14. §-hoz

A fás szárú növények kivágásának és pótlásának, fák ápolásának általános szabályait rögzíti.

A 15. §-hoz

A paragrafus a magánterületi fák kivágásának szabályait rögzíti, megadja a fakivágási kérelem részleteit, valamint azokat az indokokat, amik alapján a fakivágás engedélyezhető.

A 16. §-hoz

A kivágott fák pótlását szabályozó paragrafus. Rendelkezik a pótlás lehetséges helyszíneiről, a pótlás (fakivágás indokától függő) mértékéről, a pótlásra alkalmazott fa szükséges minőségéről, valamint egyéb szabályokról. A 2. sz. melléklet rögzíti a természetbeni pótlás helyett történő pénzbeli megváltás kiszámítási módszerét

A 17. §-hoz

A paragrafus a közterületi fák kivágásának szabályait rögzíti. A kérdéskört az erre vonatkozó Kr. részletesen szabályozza, ezért itt a rendelet csak a Kr-re hivatkozik, valamint néhány kiegészítő rendelkezést tartalmaz.

A 18. §-hoz és a 19. §-hoz

A közterületi fák és cserjék pótlásáról szóló paragrafusok, melyek a kérdéskört szabályozó Kr. előírásain felüli rendelkezéseket is tartalmaz. Ilyen például a pótlás (a fakivágás indokától függő) mértéke vagy a telepítési körülményeinek meghatározása.

A 20. §-hoz

Az építés miatt kivágásra kerülő fák esetében alkalmazandó kiegészítő szabályokat tartalmazza

A 21. §-hoz és a 2. melléklethez

A természetbeni pótlás helyetti pénzbeli megváltás kiszámításának módszerének részletes rendelkezéseit tartalmazza.

A 22. §-hoz

Az engedély nélküli fakivágás esetén alkalmazandó szabályokról szóló rendelkezéseket rögzíti.

A 23–25. §-hoz

Az Önkormányzat által adható, a zöldterületekkel, zöldvagyonnal kapcsolatos támogatások (vadgesztenye-aknázómoly elleni védekezés, magánterületi fák favizsgálata, illetve komposztkeretek beszerzése) szabályait rögzíti.

A 26–29. §-hoz

Rögzíti az e rendelet életbe lépésével egyidejűleg módosításra kerülő önkormányzati jogszabályváltozásokat.

A 30. §-hoz

A hatályba lépésről rendelkezik.

Hatásvizsgálat

Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testületének a fás szárú növények és zöldfelületek védelméről és a fakivágás helyi szabályairól szóló .../.... (...) önkormányzati rendelet tervezet

E rendelet megalkotásával a Budapest I. kerülete közigazgatási területén alkalmazható szabályrendszer kerül kialakításra az ott elhelyezkedő fás szárú növényekre, különleges értékű fákra, a kivágott fák pótlására vagy pótlásának pénzbeli megváltására, és az ingatlan-használók kötelezettségeire vonatkozóan, valamint ezzel egyidejűleg a kerületi zöldfelületek és fás szárú növények védelme, megtartása érdekében megfogalmazott előírások kerülnek meghatározásra. Az itt meghozott szabályok alkalmazásával a fás szárú növények, valamint a különleges értékű fás szárú növények védelme biztosítottá válik, a faültetésekkel, fakivágásokkal kapcsolatban tulajdonosként meghatározott szabályok a fák és a kerületi zöldfelületek megtartását és védelmét szolgálják.

A rendelet társadalmi, gazdasági, költségvetési hatásai: A rendelet konzekvens alkalmazása következtében várhatóan növekszik a kerületi lakosság és beruházók „zöldérzékenysége”, a fás szárú növények megbecsültsége. A rendelet választ ad a fákkal kapcsolatos számos, korábban nem szabályozott kérdésre, és olyan tiltásokat és szigorításokat vezet be, amelyek a fás szárú növények védelmét szolgálják. Ezzel párhuzamosan olyan új támogatási formákat is kínál, amelyek növelhetik a lakosság fákkal kapcsolatos tudatosságát, a fák „jó gazda módjára” történő kezelésének lehetőségeit. A pénzbeli megváltás ill. a bírságok kiszabása új módjainak, valamint a támogatások nyújtásának vannak költségvetést befolyásoló hatásai, az előzetes becslések szerint a Környezetvédelmi Alapba érkező nagyobb összegű bevételek várhatóan bőven fedezik a kisösszegű (de hatásukban jelentős) lakossági támogatások értékét.

A rendelet környezeti és egészségi következményei: A rendelet következtében várható a fák fokozottabb védelme és megtartása kerületszerte, amely a teljes kerület életminőségére pozitív hatással fog járni. A fák, cserjék és a nagykiterjedésű felületeket befutott fás szárú kúszónövények által biztosított ökológiai szolgáltatások: az oxigéntermelés, párologtatás, a mikroklíma javítása, pormegkötés és zajgátlás mind hozzájárulnak a kerületi életkörülmények javulásához.

A rendelet adminisztratív terheket befolyásoló hatásai: A rendelet alkalmazása minimális adminisztratív többletfeladattal jár, így például a részletesebb fakivágási szabályok alkalmazása, a korábban nem szabályozott zöldfelületi kérdések ügyintézésnek lehetősége, ill. a támogatások adminisztrációja tekintetében.

A rendelet megalkotásának szükségessége, elmaradásának várható következményei: Az új rendelet megalkotásának következtében a szabályozás koherenssé és áttekinthetővé válik.

A rendelet alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek: Az alkalmazáshoz szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek rendelkezésre állnak.

PEST VÁRMEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Ügyiratszám: PE-06/KTF/16749-2/2023.

Ügyintéző:

Telefon: (06-1)

Tárgy: Budapest Főváros I. kerület Budavári Önkormányzatának a fás szárú növények és zöldfelületek védelméről és a fakivágás helyi szabályairól szóló önkormányzati rendelettervezet véleményezése

dr. Németh Mónika
jegyző

Budapest Főváros I. kerület Budavári Önkormányzat

1014 Budapest,
Kapisztrán tér 1.

Tisztelt Címzett!

A véleményezésre megküldött Budapest Főváros I. kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testületének a *fás szárú növények és zöldfelületek védelméről és a fakivágás helyi szabályairól* szóló rendelettervezetét (a továbbiakban: Tervezet) a Pest Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály (a továbbiakban: Környezetvédelmi Hatóság; természetvédelmi hatáskörben eljáró: Természetvédelmi Hatóság) áttanulmányozta, és táj- és természetvédelmi szempontból az alábbi véleményt adja:

A Tervezet 2. § (2) bekezdésével kapcsolatban a Természetvédelmi Hatóság az alábbi észrevételeket teszi:

Célszerű lenne a Tervezet tárgyi hatályának kivételszabályait a *fás szárú növények védelméről* 346/2008. (XII. 30.) Korm. rendeletben foglaltakhoz [a továbbiakban: 346/2008. (XII. 30.) Korm. rendelet] hasonlóan megállapítani, így a Tervezet hatálya nem terjedhet ki - az egyes törvények nevesítése helyett -, a külön törvény hatálya alá tartozó fás szárú növényekre.

A Tervezet 3. § 30. törzsátmérő címszó alatti értelmező rendelkezéssel kapcsolatban a Természetvédelmi Hatóság az alábbi észrevételeket teszi:

A törzsátmérő meghatározásánál az egy méter magasságban mért törzsátmérő helyett a Természetvédelmi Hatóság javasolja a mellmagassági átmérő (1,3 m) használatát, mert az erdészeti-, illetve kertészeti szakirodalomban elterjedtebb a mellmagassági átmérő használata.

Ennek megfelelően az érintett mellékletek javítása is szükséges.

A Tervezet 3. § 12. favizsgálati szakvélemény, 39. zoológiai szakvélemény címszavak alatti értelmező rendelkezéssel kapcsolatban a Természetvédelmi Hatóság az alábbi észrevételeket teszi:

A szakértői jogosultságot túlságosan leszűkítve határozza meg, megfontolandó lenne átgondolni pl. a *környezetvédelmi, természetvédelmi, vízgazdálkodási és tájvédelmi szakértői tevékenységről* szóló

297/2009. (XII. 21.) Korm. rendelet 2. számú melléklet II. pontja alapján, amely részletesen felsorolja a természetvédelem szakterületen és részterületein a szakértői jogosultsághoz szükséges szakirányú végzettségeket.

A Természetvédelmi Hatóság az alábbi kiegészítési javaslatot teszi:

Célszerű lenne az inváziós fajú fás szárú növény fogalmát is meghatározni, az alábbiak figyelembevételével:

Inváziós fajú fás szárú növények: a 346/2008. (XII. 30.) Korm. rendelet 1. sz. mellékletében, illetve az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet [továbbiakban: Evt. Vhr.] 3. sz. mellékletének B] táblázatában meghatározott növények, valamint az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének vagy behuroolásának és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről kiadott Európai Parlament és a Tanács 1143/2014/EU rendelete (2014. október 22.) végrehajtási rendeleteiben meghatározott fajok.

Az Evt. Vhr. listája [(B) Az intenzíven terjedő fa- és cserjefajok jegyzéke] bővebb, mint a 346/2008. (XII. 30.) Korm. rendelet 1. sz. melléklete, mely csak egy cserjefajt tartalmaz (*Amorpha fruticosa*), továbbá az Európai Unió is szabályozza a veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok terjedését, mely a fás szárú növények egyedeire is kiterjed. A rendelet csak invazív fafajokat sorol fel, melyek közül kimaradt a közönséges orgona (*Syringa vulgaris*), illetve több invazív cserjefaj. Fentieknek megfelelően a 4. melléklet fajainak felsorolása kiegészítendő.

A Tervezet 16. § (11) bekezdése szerint inváziós fajú fás szárú növények pótlásként nem ültethetők. A 4. melléklet szerinti inváziós fajok felsorolása a fafajokra terjed ki, azokra sem teljes körűen. A fákon kívüli inváziós fás szárú növények (pl. cserjék) felsorolása a 4. számú mellékletből hiányzik. A Tervezet 1. mellékletének végén a pótlásra nem alkalmazható fajok listája nincs teljesen összhangban a 4. melléklet 1. pontjának fajaival.

A Tervezet nem következetesen, felcserélhető módon használja a „fák”, „fák és cserjék” valamint a „fás szárú növények” fogalmát. A Természetvédelmi Hatóság javasolja a rendelet felülvizsgálatát erre figyelemmel (pl. *Fák védelme építési területen* címszó alatt a 9. §. (1) bekezdésben: „...fás szárú növényzetet érint,...favédelmi tervet kell készíttetnie...”; *Fák kivágása magánterületen* címszó alatt a 15. § (3) b) pontban „fás szárú növény által érintett ingatlan”, miközben a 2. § (2) e) pont szerint a nem közterület megnevezésű ingatlanon álló cserjékre nem terjed ki a rendelet hatálya; stb. A fás szárú növényzet adott esetben állhat csak cserjékből is).

A Tervezet 14. § (3) bekezdés alatti a)-c) pontok alatti felsorolást a Természetvédelmi Hatóság javasolja kiegészíteni egy d) ponttal, ami az egyedi elbírálás esete (pl. egy fa lakószoba benapozását erősen csökkenti, stb.).

A Tervezet 15. § (4) bekezdésével kapcsolatban a Természetvédelmi Hatóság az alábbi észrevételeket teszi:

„Magánterületen fa csak akkor vágható ki, ha nem szerepel az e rendelet 14. § (8) szerinti különleges értékű fák között, és...” A 12. § (1) bekezdése szerint: „**Az Önkormányzat által közvetlenül igazgatott területeken található fás szárú növényállományból különleges értékű fás szárú növénynek minősül a Budapest Főváros I. kerülete szempontjából kiemelt szakmai, tudományos, település- és kultúrtörténeti értéket képviselő fás szárú növény (fa, cserje, vagy fás szárú kúszónövény).**”

Fentiek szerint magánterületen álló fa nem szerepelhet a különleges értékű fák között.

Magánterületen álló fa különleges értékű fává minősítése aggályos lenne, tartalma szerint burkolt védetté nyilvánítást jelentene, ami az Alaptörvény 32. cikk (2)-(3) bekezdésébe ütközik, mivel a védetté nyilvánítás a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) 22. §-27. §-ok által részletesen szabályozott, a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvt.) 48. § (2) bekezdése szerint a rendeletalkotásra szóló felhatalmazás erre a kérdéskörre nem terjed ki.

A Tervezet 5. melléklet 1. pontjával kapcsolatban a Természetvédelmi Hatóság az alábbi észrevételeket teszi:

A telepítésre javasolt őshonos fajok táblázatában több védett berkenye faj (pl. *Sorbus aria*, *Sorbus domestica*) is szerepel. A Természetvédelmi Hatóság javasolja az őshonos berkenye fajok helyett más faj választását.

Az őshonos berkenye-fajok közül több is védett fajnak minősül a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről szóló 13/2001. (V. 9.) KöM rendelet szerint. A védett növényfaj egyedének birtokban tartásához, kertbe történő kiültetéséhez a Tvt. 42. § (3) bekezdése szerint a Természetvédelmi Hatóság engedélye szükséges.

A Tvt. 42. § (3) bekezdése szerint: „A természetvédelmi hatóság engedélye szükséges védett növényfaj:
b) egyedének birtokban tartásához, adásvételéhez, cseréjéhez, kertekbe, botanikus kertekbe történő telepítéséhez;”

A Környezetvédelmi Hatóság véleményét a Kvt. 48. §-a alapján adta meg, az ügyintézési határidőnél szintén a 48. § (3) bekezdését vette figyelembe.

Budapest, 2023. március 28.

dr. Tarnai Richárd főispán

nevében és megbízásából:

dr. Orosziné dr. Polner Kinga

osztályvezető

Kapják:

1. Budapest Főváros I. kerület Budavári Önkormányzat
2. Irattár

KRID 208048326

Az eredeti papíralapú dokumentummal egyező.

Másolatot készítette:

Tulkán Ágnes

Pest Vármegyei Kormányhivatal

Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási

Főosztály

Ezen lap nem része az eredeti iratnak, kizárólag a jogszabályi megfeleléshez szükséges záradékolás megjelenítését szolgálja